

יעקב עציון

אימרות

על
קצה
הלצון

יעקב עציון

אמרות חרת"ש על קצה הלצון

תודות ללאה שניר ולנעמי שמשי שסייעו להופעת ספר זה.
למיכל מלכין על העריכה והעיצוב הגרפי.

איורים יעקב עציון.

הוצאת הספר - קו מעוצב, קיבוץ יגור.
בסיוע תרומה של קיבוץ יגור.
נדפס בדפוס שורות.

תשע"ז 2017

כל הזכויות שמורות

שימוש מסחרי מכל סוג שהוא ובכל אמצעי טכני, בחומר הכלול בספר זה, אסור בהחלט.
אלא ברשות מפורשת בכתב מיעקב עציון (או ממי שהוסמך לכך מטעמו).

למשוב ולהזמנת עותקים מודפסים ישירות מהמחבר: etzionyr@gmail.com
קיבוץ יגור. מיקוד 30065.

לרותי אשתי
לילדיי שי, טל, רם ובני ביתם
ולמיכה אחי

אמרוג-כנף פון בנוג חורין -
כמופן כרכולא .
מפפ לאאפן, אאכג -
גאולשג פון בקאול.

פיגפ זא רק שאאפ של זיגי
זד שבדאש קאדח אט נטוי
פגמכרגי כאיו אפיגי
אפאסיף ישיפורים" אכא ביטוי.

איקטגי אמרוג ארקחגי אאגן, במחשבה,
שאין כמו מילפ נאמרג אאל כגאפ
אבטא בעקיזפ, בחיור אפדבה אפבה,
אג קלג פמציבים שבין יאול אגקאופ.

התיימרתי להביא "אמרות חרת"ש על קצה הלצון", כי הפלגתי בפרשנות-אישית ואף הרחקתי-לעשות כדברי אותם חכמים שאמרו: "איש הישר בעיניו יעשה...עקום".

התורה אולי דיברה כנגד חרת"ש, אותם ארבעת הבנים מההגדה:

החכם - דבריו שקולים, ויש בכל אחד מהם ניסיון-חיים ומוסר-השכל.

הרשע - מלגלג בלי לשנוא וללא כוונות להרע. הוא כזה, כי השקפת עולמו אירונית נורא.

התם - אינו מטומטם. אלא שהוא מסתנוור בקלות מהאופטימיות של עצמו.

וזה שאיננו יודע לשאול - בכל זאת יודע שקשה למדי להבין הכל ולהשיב על שאלות שאין להן תשובות.

אבל בהביאי אמרות-תגובה בשמם, אני דווקא בעדם!
ומי יודע אם הם לא היו מוסיפים, לו רק יכלו, תגובות נוספות?

מוטב אנו אקראא אמרוג
בקפידה וואס
כי פן לא נבאלעג בצדוקה
אלא אחג-אחג

- פרק א. סייג למזל - חוכמה ויפה חוכמה לזהירים. עמ' - 9
- פרק ב. בין עיקר למיותר. עמ' - 47
- פרק ג. במחשבה תחילה. עמ' - 65
- פרק ד. אדם לאדם - תאב! עמ' - 83
- פרק ה. אפילו החכם מוגבל בחולשותיו. עמ' - 105
- פרק ו. שמורה לטבע חוכמה. עמ' - 123

פרק א.

סייג למזל - חוכמה ויפה חוכמה לזהירים.

העצות טובות למבקשים אותן.

המתלבט אינו טיפש - כל עוד אינו זקוק, עצות לא יבקש.

היזהרו במתן עצות, שמא חלילה תצטרכו לעזור במעשים.

אל תדחפו עצות בטרם זמן, כי הן אולי יועילו, רק בבוא שעתן.

למה למבולבלים נחוץ קוסם מ"ארץ הייעוץ"?

מוטב ליושב ביציע שלא יקפוץ להציע.

אל תתקע אפך בענייניו של זר.

כל עוד תאמין שעצותיך נבונות, תוכל לסלוח לכסילים שהתעלמו מהן.

למתן עצות נדרש יותר אומץ מאשר תבונה.

עליך "היועץ הקופץ" גם לזכור ולדעת,

שבעצותיך תִּבְחַן, עד להיכן חכמתך מגעת.

יועץ הוא איש "יודע-כל", שבעצמו בוודאי "אינו יכול".

היועץ כמוהו כאנליסט-בורסה ממוצע - ימשול כל עוד ה"פראיירים" יהיו בנמצא.

אל תיקח את עצמך כל-כך ברצינות, כי גם האחרים לא עושים זאת.

אל יתעצל יועץ חרוץ, עוד ועוד לעצלן לעוץ.

מתי נלמד שלאחר מתן כל התשובות, תעלינה עוד שאלות חשובות?

בין מביני-עניין - נְבַחֶנֶת חוכמת-הידען.

"תעייה" ו"אובדן-דרך מובהק" - הם הפירות של "יער יועצי הסרק".

קריקטוריסט וקומיקאי על הבמה "צועקים" -

את דברי-הלצון ה"נלחשים" בקהל-הצוחקים.

הבנת האמנות היא חידה עם אינסוף פתרונות נכונים.

מי חכם ויידע כמה עוד עלינו ללמוד ולדעת,

כדי שבכלל נדע כמה מעט אנחנו יודעים?

חשובה האיכות - בתנאי שיהיה הרבה.

לכולנו קל להתפשר על איכות וקשה להתפשר על כמות.

לקטנים, לעניים ולחלשים בעלי-נכות -

נועדה הנחמה: "לא חשובה הכמות, העיקר האיכות!"

תמיד עשויה הכמות להפוך לאיכות, אבל בכל זאת להישאר בטיב נחות.

למה בין עודפי הפרטים הקטנים, מסתתרים כמה וכמה...שטנים...?

אי אפשר לשתות את מחצית הכוס הריקה.

תמיד מחצית הכוס הריקה, תימצא מעל למחצית המלאה.

אל תמתין לטובות. שנה הרבה מחציות, כל אימת שאתה צמא או מוצא.

אפילו הכוס המלאה ביותר, כמעט כל חייה - ריקה תישאר.

עד מתי נתמיד להשתטות, ואת המחצית הריקה של הכוס, נתאמץ לשתות?

שקר אמיתי כמוהו כקרח לוהט, הוא תמיד נמס ומתמוטט.

הפתי עוד יקפא באש, אם יאמין לכל דבר.

איזה טעם היה לאמת בלי תבליני השקר?

השקרן שבוי בשקריו.

הייתכן שהמתקדמים לאחור, יגרמו לשיפור מדכי אל דכי?

ההומור איננו סתם ליצנות, אם "לוקחים" אותו ברצינות.

את כל הבדיחות תשכלל ה"הברקה", או תקלקל ה"החלקה".

ה"הומור" של הפוליטיקאים-השולטים - מדכא למדי ועצוב לאנשים הפשוטים.

בלי הומור ובת-צחוק - עולמנו בבכי ישבוק.

אולי-אולי, לא הבדיחה שסיפרת, "הצחיקה" את הכפופים לך?

חיים ומוות ביד הלצון.

יפה ההומור לצחוק עם חברים ולא על חברים.

ההומור יאה לאלה שברמז-דק מבחינים, באלו שאינם מבינים שום רמז-עבה.

טעם שונה בבדיחות - אפילו ידידות, יכול לדחות. (ג'ורג' אליוט)

למה, על חלב שנשפך - רק שוטה יתייפח? והליצן יתבדח?

איך צחוק הגורל מביא את צער העולם?

הזיכרון משתלם ומיטיב - כל עוד איננו זיכרון מכאיב.

על מעשים לטוב ולרע, החיוך לחפות יוכל,
אך דרכו של חיוך, להסתיר חוסר-מעש בכלל.

סבל האדם הוא התשתית, שעליה נבנתה התרבות האנושית.

עד כמה עצוב לגלות שכולם כבר צוחקים... עלינו?

עד כמה שלא נתאמץ, לא נגיע אל קצה האופק.

אין מתאמצים, בדברים לא נחוצים.

חלומות רטובים לא יתגשמו בשחר יבש.

אפילו תרנגול עיוור, מרבה לנקר - בתקווה למצוא גרגר.

למה שוכחים דבר כל כך ברור, ש"חלון ההזדמנויות" בדרך כלל סגור?

אל המקום בו נמצא הכסף - כבר יגיעו הנכספים לאֶסְפוּ.

לו יכולנו לקבל אגורה על כל החמצה בחיים, כבר מזמן היינו מיליונרים.

מרבית רודפי העושר נִסְפִים, במקומות נידחים שאין בהם כספים.

את גודלו של החשבון בבנק, לא קובע מקומו של הארנק.

למה הכסף תמיד בורח, ובן אנוש להשיגו טורח...ואף טוען ש"אין לו ריח"?

אין הנחתום מעיד על עיסתו והצנוע אינו מצהיר "הנני העני ממעש".

תפארתך אינה בהתפארותך.

קל לממליצים איש על רעהו בביטחה, לטעון ש"הצניעות - סגולה להצלחה".

המתחסד מצהיר שכל דבריו אמת, בעודו מייחל, שְׁנִילְכֹד בשקריו ונתמוטט.

מעניין כיצד לפוליטיקאים חסרי צניעות,

דווקא הפרסום מביא הצלחה במציאות?

האדם חופשי לקבוע את מידות-הסורגים לכלוב, שבו יבחר לחיות.

לחיים יש נטייה, להתנהל בין השורות הכתובות של התקנונים והחוקים.

אם תתנהל כעגל, הנגרר בנום זהב, סופך להיכלא עם הזבל, בכלוב של זהב.

יש בהתמכרות לשיגרה ולהרגלים, ויתור על החופש ובחירה בכבלים.

למה תמיד חוטי הרשת עבים? והחורים ביניהם דקים?

בבית מלא אוכל האדם ירעב - רק בגלל הרגליו.

יש 'איום' בכל "שינוי-חובה", שעליך כפוי,
או 'הזדמנות' ב"שינוי-מבחירה", שבידיך עשוי.

מה שהיה הוא שיהיה - ואף גרוע יותר. לכן "עלול שימור שיגרה -
להסתיים בכי-רע"!

במארב-סבלני ממתנינים - החורשים עליך רע -
כי ממילא סופך להיהרג, בכניסתך לשגרה.

למה מי שמתאהב בהרגל - לשום שינוי לא מסתגל?

זה מכבר התרגלנו למסקנות - שה"הרגלים" ...לא אוהבים להשתנות.

בגלל שהתרגלנו לטעם, נשתה קפה, ולא בגלל שהוא יפה.

למכורים הכפייתיים לסדר, יפריע על כל-עץ, עלה בודד ש"אינו בסדר".

כל שחרור מהרגל-רע - מתחיל ב"יציאת-הראש" מהשגרה.

להיכן נעלמת "המציאות המושלמת", שאנחנו מוכנים
להשלים איתה באמת?

השקועים בסיכומי העבר, לא יתנו דעתם למחר.

איזהו חכם יותר? הלומד מניסיונו של האחר.

אופטימיסט אמיתי - לא יופתע לטובה!

אילו תשובות האתמול הספיקו לשאלות המחר,
קידום האנושות, כבר היום היה נעצר!

אולי קל מדי להסכים, שאפילו הֶסְכָּמִי העבר אינם מוסכמים?

השנוי של המציאות הוא הדבר הקבוע ביותר.

ככל שתדרוף אחרי המציאות, היא במפתיע תקדים ותברח.

כל תקופה מצמיחה "אופנה", עם "פראיירים" חדשים שנכנסים לתמונה.

כמו לנהג על כביש - "חוסר-הקביעות" הוא "מציאות-הקבע" שלנו.

למה במצבים הכי "מעורפלים" ו"נזילים", תמיד מתקיימות
"עובדות מוצקות"?

יפה השתיקה לחכמים וחיונית לטיפשים!

בין נאיביות לטיפשות המרחק קצר, לכן הפטפטנים - מבינים זאת במאוחר.

מיותר לחוקק חוקים נגד הטיפש או נגד המטומטם,
כי מדי יום הם נענשים קשה, על עצם איולתם.

כולנו קל, מן הסתם, להכתים כל תם כ...מטומטם.

מדוע למאזיניך חשוב יותר "איך" אמרת ולא "מה" אמרת?

הנחפזים להשיב - לא לומדים להקשיב.

דווקא עיתונות צינית, פולשנית ומציצנית - לעולם תישאר צדקנית ו...צייתנית.

למה ה"מְשֻׁפָּטֶטֶט" על כולנו משתלטת?

דברים הנקראים מהכתב - עברו זיקוק מחושב.

אולי תצמח מהטלוויזיה טובה, אם תלמדנו מהי הקשבה?

מי שכישרונו אזל - צריך לסמוך על המזל.

רק לברי-מזל מתגשמים ראשי התיבות - בצירוף הנתונים של "מקום", "זמן" ו"להיות".

לכל אמיץ ז"ל, המזל אזל.

מר גורלם של חסרי כשרון - שהמזל להם מפלט אחרון.

למי מזומן יותר משקל? לקילומטר עמל? למטר מישכל? או למילימטר...מזל?

אפשר לטבוע באמבטיה אחרי חציית האוקיאנוס.

"אשרי ירא תמיד", הנזהר גם במים רדודים.

לא נמלטים מהגורל. באמבטיה ריקה הסכנה לא מתרחקת,
אם אפשר להחליק-בה ולשבור מפרקת.

בזכות רגליים וידיים - נשמר הראש מעל המים.

מי שאמר שאפשר לטבוע באמבטיה - אולי "התחלק על כל הראש"?

בלכלוך יאשימו את חותמת הגומי ולא את הדיו.

אפילו לא יידבק הרפש - המוטח אל קיר - עדיין פגיעתו רעה וזוהמה ישאיר.

"היד המלכלכת" שאחזה בחותמת - לעולם זכאית ואינה נאשמת.

אל תהיה חותמת גומי. בצד אחד לפחות, היא עשויה להכתים.

מי משוכנע שתחילת כתיבה מימין - נועדה לחקיקה באבן?
ואילו הכתיבה משמאל - באה כדי להימנע מלכלוך של דיו?

מתוק הדבש מכל מי-סוכר גנובים.

אל תטבע כזבוב, בצלוחית-דבש.

יודע גנב יצירתי ש"אין גונובים את המצוי, על כן הדבש - רצוי!!"

לא תמתק גניבה להגונים, ואין הגיבור מתגנב בפירצה הקוראת לו.

אם כצמח תצמא למים, מה יועילו לך דבש ויין?

שגיאות שנעשו בסדרה - מתקנים כל אחת בתורה.

הַיָּדַע לְהַצְלִיחַ, נִצְבֵּר רַק בְּסוּפָה שֶׁל "שְׂרָשֶׁרֶת טְעוּיּוֹת".

כֹּכֵל שֶׁהִטְעוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה, מוֹבִילוֹת אֵלֶיהָ יוֹתֵר דְּרָכִים.

רַק מִי שֶׁגָּמַר לְטַעוֹת בְּכֹל הַטְעוּיּוֹת הַאֲפֻשְׁרִיּוֹת בַּחַיִּים, רִשְׁאֵי לְהַפְסִיק לְלַמּוֹד.

לְמָה בְּאַחֲרִיתֶם שֶׁל הַדְּבָרִים, מֵתְבַרֵּר שֶׁשֶׁכַּחֲנוּ שׁוֹב -
ש"לְכֹל דְּבַר בְּעוֹלָם, יֵשׁ הַתְּחִלָּה, אֲמַצֵּעַ וּבַעֲיָקָר ...סוּף?"

אין חכם כבעל... ניסיונם של אחרים!

מָה שֶׁעֲדִיין לֹא קָרָה לָךְ, בּוֹדָאֵי יִקְרָה בְּעֵתִיד, אִם רַק תִּמְתִּין לְכַךְ מִסְפִּיק זְמַן.

לְמַד מֵהַר מִטְעוּיּוֹתֵיהֶם שֶׁל אַחֲרִים, כִּי לֹא תַחִיָּה דֵי זְמַן,
כְּדֵי לְהִימָנַע מִלְטַעוֹת אוֹתָן בְּעַצְמְךָ.

גַּם הַקִּיבוּץ יִתְפַּתַּח וְיִשְׁמֹר עַל קִיּוּמוֹ, כֹּל-עוֹד בִּלְבַב חֲבָרֵיו - יִמְצָא אֶת מְקוֹמוֹ.

מְדוּעַ ה"עוֹשֶׂה שַׁבַּת לְעַצְמוֹ" - אֵינּוּ חוֹלֵק בְּשִׂמְחַת עִמּוֹ?

כל עוד החיים אינם נעצרים, החוקים מאליהם נחקקים ונוצרים.

עד ש"ימים יגידו", האנשים ימשיכו לשמוע מהרהורי לבם.

מחוקקי החוקים יפגרו תמיד אחרי הפשע.

אפילו את המובן מאליו - יש להקליט או להעלות על הכתב.

האין זה מפליא, שגם הנפלא מבינתנו אכן יכול לחולל פלאים?

צרת רבים - נחמת טיפשים.

מעצבן ומכעיס לגלות שהענשת את עצמך בלבד,
כל אימת שהתרגזת על רשעותם וטיפשותם של אחרים.

בכל המקומות קיים נוהג משותף: להתעלם מכך שלכל מקום יש מנהגים משלו.

הנמנע מפתיחת מטריה בגשם, שמא לא תתייבש -
כל הקיץ במעילו יזיע, שמא בארון יתעפש.

למה הדאגות הן נחלתן של האנשים החושבים?

אל תצא לחנך את כל העולם בטרם חינכת את עצמך.

התבונה תציב אתגר כפול: "עצמאית לשקול ולחשוב ולבצע הכל יותר טוב!"

בדרך הקשה ו"דרך הרגליים" - כל לקח נלמד היטב כפליים.

בכל יום ויום עד לערוב יומנו - משהו חדש נלמד על עצמנו.

האומנם יש ערך ל"רפרוף בערך" - תוך לימוד מעמיק של "ערך"?

אם אינך משפיע על העולם, נסה לפחות להשפיע על עצמך.

בדומה ל"רצון" ולהבדיל מ"שיגעון" - אין סייגים וגבולות גם ל"דמיון".

באבדן הקשר למציאות ובהעדר השראה - האדם לא "ימצא עצמו",
אפילו מול מראה.

תיטיב לשמור על עצמך, אם תשמור היטב על כסף, חברים ו...משפחה.

כל עוד רגשות פרטיים הם זכות, מי על רגשותיו חייב בהתנצלות?

מוטב תשפר את עצמך ולא את חברך.

רק תמים מספיק נאיבי - מאמין שהזיכרון שלו אובייקטיבי.

לפני שתטפל באשפתו של שכנך - טאטא לפחות את מפתן ביתך!

תנו צדקה משלכם - ולא מקופת-הציבור של זולתכם.

מי עדיין חושב ש"רצינות" ו"אחריות" הובאו לעולם רק על ידי "מכוּעֶרוֹת"?

מעשיך או מחדליך - לטוב או לרע יעידו עליך.

שיפוט עצמי ומצפון הגון וטוב - לא מתיישרים עם דעת הרוב.

אם באים "קטנים" ומאד משתדלים, אפילו יכולים לבסוף "לצאת גדולים!"

יקיריך ירצו לזכור איך ברגעיך הקשים, התנהגותך היתה מכובדת ואנושית.

מדוע לא תיצלח משאלת ליבנו: "לחתום בקרח כישלונותינו ולחקוק על אבן הצלחותינו?"

הרעיון והידע הנצורים בראשך הם נכסי שעת-חירום, העומדים לרשותך.

את מיטב הרעיונות תקבל מעצות-החינם, שירעיף עליך היועץ הקרוב אליך ביותר - שהוא אתה עצמך.

זכותך להביע דעה עצמית. זכות כולנו להתעלם ממנה.

לכל אחד זכות לדעה עצמית משלו, אם ביכולתו לאמר "כן" ובאותה חופשיות גם "לא".

אולי כאשר נלמד להעריך את עצמנו נכון, נוכל להתעלם מהמעריכים אותנו שלא כשורה?

רק בהיגיון לא תחדור שריון.

לא כל מה שהגיוני, הוא עד כדי-כך שלילי, שאיננו מתאים דווקא לי.

האינטלקטואלים - יכולים לפאר ולטפח את חוסר ההיגיון, הטמון ברעיון אווילי.

"יתכן" ו"אולי" ישנם מלוא העולם כולו - יותר מתשובות פשוטות של: "כן" ו"לא".

אילו התמדנו בהקשבה הגיונית לעצמנו, אולי היינו מצטערים על הדברים ששמעו אוזנינו?

תחילתה של כל מלחמה - באי הסכמה על "איך" ועל "מה".

לאחר הצעד הפותח אין לדעת כיצד מלחמה תתפתח.
אך סופן של מלחמות - לא ממש שמח.

לא מנצחים רק מהשמיים אלא גם בהתפלשות בבוץ ומים.
כל התמודדות שאיננה מלחמה, עדיף שתתנהל במגרשך הביתי!
למה שוכחים ש"חרון" קצר באות אחת בלבד, מ"חורבן"?

אין שני מנצחים בקרב שבין שני אויבים. אבל יתכן והיו שני מפסידים.

אלה שמתבוסה חוששים - אלי-קרוב אינם ששים!
כדאי לחוגר להקדים להתהלל, שמא לא יזכה לפתח.
ההיסטוריה חוקקת נצחון גדול על לוח זיכרון -
ואינה שוכחת אף תבוסה לדראון!

כמה מר המחיר-המפואר והמרשים, שגבתה האמרה:
"תמות נפשי עם פלשתים"?

לא מפסידים כל עוד מתמודדים.

מתמודד הקם לאחר נפילה - ראוי לכל הכבוד והתהילה.

זכור! "הַרְכֵּב מִנְצַח לֹא מַחְלִיפִים!" הוא תמיד יתחלף לבד...

האופטימיות היא לחם-חוק למתמודדים, החוזרים בעת-קשה לצחוק.

אם תתמיד במחסה לְשֶׁכוֹן, איך תזכה בניצחון?

המבוגר יזכה ויצחק, אם יאפשר לילד לנצחו במשחק.

גם בויתור יש כח!

אין בחיים "הפסד צבאי מכובד", כי "יריב נכבד", ישנו בספורט בלבד.

תגדל השמחה עם ילד קטון מכל שמחה של ניצחון.

"הגדולים", "החזקים" ו"החכמים" ביותר, על מה הם עוד נדרשים לוותר?

מרים חייהם של מתקני עולם.

מוטב להיות שליו ושמה, מאשר להיות צודק ופיקח.

"חוזה לך ברח" ...וחייה חיים טובים!

כל "חירות" נקנית בייסורים, כי בשמה נוטים לדכא אחרים.

אולי דווקא מתקני העולם - מפריעים להסתגל לקשיי העולם?

על אף משקלם ונדידתם, אין העקרונות נטענים בקרונות.

עקרונות יפים נתקעים... בערך, כמו "אנשים טובים באמצע הדרך".

"דור המידבר" משקיע זהבו באמונה ובחזון -

"דור ההמשך" מאמין בכל-ליבו - בזהב ובממון.

עקרונות ורעיונות - באים לעולם כמו מוצרים;

יחד עם החלופות שמתחרות בהם.

עד מתי, דור בלי אור - יביע חומר?

תמיד המקל יותר גדול מהגזר.

נגזר עלינו להיחבט במקלות, כל עוד נאמין ש"היד שימחטיפה" - תיתן גם לטיפה...".

צפוי עונש מר בלי-די, למודד אורכו של צפע חי.

כמידת ההתחמקות מחבטות המקל - ימתק השכר שניתן לקבל.

למה האנושות נאחזת במקל ולא בגזר, שהוא יותר מתוק ויותר...כתום?

יזכרו המפוצצים "פיצוץ מבוקר" - שהוא עלול להיות להם האחרון...והמיותר.

מי שגר בארמון זכוכית, שלא יידה אבנים אל סביבותיו.

עם חמאה על הראש, לא יוצאים מהקירור לשמש.

כאשר מבטיחים לך ש"אין מקום לדאגה", מיד עליך להתחיל לדאוג!

עד מתי יהיה על הפיקח להיחלץ מצרה, שהחכם כלל לא היה נקלע לתוכה?

מי שזוחל איננו נופל.

המתקדם בזחילה - לא ירחיק עד לתהילה.

תמיד-תמיד יימצא המתנַכֵּל - שבכל-זאת ישתדל, להפיל אדם זוחל.

לא נאחזים בסלע מתדרדר!

האם מותר כבר מהיום, לזחול הַיָּשָׁר אל-פי התהום?

קל לטפס על עץ גבוה, אבל קשה לרדת ממנו בלי לפול.

מכל צמרת צריך לדעת מתי לפרוש, אך לא בקפיצת-ראש מראש הברוש.

נעים יותר להביט אל על, כי איש לשם עוד לא נפל!

החותרים לצמרת מבלי להתאמץ, במקום לטפס גודעים את העץ.

האין העולב ברעהו, כאותו "מטפס על עץ",
שעוד יתקשה לרדת... ומהתסבוכת להיחלץ?

ראוי לה להערכת-המצב, שתסתמך על עובדות!

הישענות על עובדות, עדיין לא מציבה אותך על קרקע מוצקה.

"עובדות" אינן תירוצים והסברים, כי אי אפשר לשנות אותן.

רק אחרי שתלמד להכיר בעובדות חסרות-הגיון, תוכל להתעלם מהן.

אולי זו עובדה ש"הטעויות תרבינה, כאשר 'הידיעה'...איננה"?

מצבך אינו "בסדר גמור" - כל עוד נותר "מקום לשיפור".

גם אם גרוע המצב, חתור להפיק בו את המיטב.

גורלך יהיה שבעתיים מר, אם תתקנא באלה שגורלם שפר.

שורד - מי שמשכיל להבחין...בשינויי-מצב בלתי הפיכים.

איך יכולים את "הטוב ביותר" - במעט רצון-טוב, עוד-קצת "לשפר"?

אין שחר לדברי ה"חכם בלילה".

כבודו של חכם אינו מחול, אפילו ינסה למחול על כבודו!

בטרם שחר, כלל לא מובן מאליו, שאדם יתעורר לעוד יום בחייו.

האופטימיסט אינו נוטה ללמוד משגיאה -
וישוב ביתר-קלות, לשגות בפעם הבאה.

למה תמיד, החכם - יבין אם יחשוב ו...יתלבט?
והשחצן - יחשוב שהוא מבין ו...יתבטל? (ע"פ חנניה רייכמן)

איזהו חכם? השמח בחלקו... ויודע שיש לכך מחיר.

איזהו עשיר? - השמח בחלקו, (כל עוד אינו זעיר...).

אל תשמחו לאור שבקצה המנהרה, בטרם תדעו שאין ממולכם רכבת בדהרה!

כל הנאה לעד שזורה - באיזון שבין ה"טוב" ל"רע".

מדוע הפסימיסט מתעקש לזכור, שתמיד ישנה עוד מנהרה...בקצה האור?

לכל אושר יש מחיר; בבואך לשלם היה זהיר!

אם תגשר בין "כדאי" ל"אפשר" - תזכה, אולי, להיות מאושר.

האופטימיסט רואה בעולמנו, את שיא התגלמות-הטוב.
הפסימיסט, ביאושו מאמין שהוא... צודק...

רק מי שיתעלם מכל הֶסָבֵל שנצבר בעבר, אולי בבוא-היום, יוכל להיות מאושר.

למה אין לנו בפני מי להתלונן - על-כך שהאושר בעולם, הולך וקטן?

לבעלי ציפיות מוגבלות - ניתן אושר בכמויות גדולות.

אנחנו זוכים בדיוק ב"מנת-האושר", שנצליח להכילה ואף לתת לה פֶּשֶׁר.

הִזְקֵן מאושר "להיות בעניינים" ובכל "מה שאירע",
לכן הוא אינו מחמיץ חדשות באף מהדורה.

תמיד הנוגעים באושר, שעבורם הוא כמו מזון,
מקווים ש"עם האוכל יגבר התיאבון".

מתי נבין שהאושר - חמקמק כל-כך ובן-חלוף,
ונזכה אולי לפגוש בו, אם רק נתאמץ אחריו לרדוף?

בתרומות נדרשים: רצון-טוב, של מי שנותנים, וחשבון-נפש, למי שנוטלים!

כל עוד כיכולתך תרמת - אושר קיבלת, אך אם מעל למידתך נתת - סבל-רב נטלת.

רק אלוהים מרבה לקחת בחזרה מתנות שהוא נותן.

בדין, על קופת הציבור נסמכים, רק אלה שבגוף או בנפש...נכים.

אולי, לנתונים במצוקה יהיה יותר טוב,

אם יזהרו מסַעֵד שנהפך ל"חיבוק דוב"?

מרבה נכסים גם ירבה כעסים.

הקמצן נשלט על ידי כספו.

מה יותר מכעיס, החמצה של צבירת נכסים

או קנאה ב"חטפנים" שלהתעשר מוסיפים?

אילו הכעס הירבה נכסים, כולנו היינו תמיד כעוסים.

למה לשכננו דשא יותר ירוק וגדול, שתמיד עולה לו הרבה יותר בזול?

הממתיק סוד עם שכן מר - מקדיח את תבשילו המובחר.

אל תסגיר לְפִתֵי סודותיך, פן ירחיב רכילות אודותיך.

שמירת הסוד רק עליך תעיק, בעוד חשיפתו לכולם תזיק!

אם לְהִרְעֵה השכן צמא מאד, גם מבלי שייכנס בו יין, ממנו... ייצא סוד.

הידעת שסופו של רברבן-בדרן - שיהיה רב-דברן ולדבר-סוד קברן?

אמור לי מי הם חבריך - ואדע מי לא תוכל כבר להיות.

אלה שיבגדו בך פעם אחת, יישאו באשמתם.

אלה שיבגדו בך פעמיים, יעשו זאת באשמתך.

לנשען על מעקה רעוע - מובטחת נפילה אל סוף גרוע.

רעיו של כסיל להתרועע - יכולים רק להרע.

מדוע לגרוזן הגודע עצים יש ידית... מעץ?

היזהרו מהנואשים שאין להם מה להפסיד.

אם הכלל: "עין תחת עין" יתגבר - צפוי כל העולם להישאר עיוור. (גנדי)

טרחן הנשאל, חלילה, לשלמו - יאריך בתשובה ויפרט "כל עולמו".

אפילו אם תאחז בידך פטיש מושלם, אל תנעץ מסמרים בכל העולם.

מדוע יכול יום-אהבה אחד להדגיש שנת-שנאה שלמה?

שתי ידיים שמאליות לא יוכלו לרחוץ זו את זו.

שני שותפים עוינים - נועדו להכשיל איש את רעהו.

בהיעדר איזון ומים - נישאר זיהום על שתי ידיים.

ראוי לתת בשותף אמון מלא, כל עוד אינו מחזיר לך אמון חלקי.

האומנם לחיבור שני חבלים יידרשו לפחות שני קצוות?

רכישת מידע - היא כח. הפצת רכילות - היא חולשה.

במקום בו נדרשת ממך מיומנות - אל תפעל בחוסר אמינות!

הרכילות יותר מבוקשת ונפוצה, לכן היא מקדימה לכל שיקול-דעת ועצה.

כל ידע שצברת והעברת לאחר - מחזק את שניכם... ואותך אף יותר!

למה הרכילות - משנכנסה לאוזן, תמהר לצאת מהפה או להיכתב בעיתון?

השמועה תשחז את המרצע בשק.

אין עשן בלי אשם.

השמועה תוכיח שמהירות הקול, אף גדולה ממהירות האור.

השמועה - רכילאים תשרת - ותדגיש עובדות של אמת.

למה שמועה שעברה בלחשים - רישומה מהדהד וכפליים מרשים?

הנשמר במוצא פיו - את בריאותו מיטיב.

דבר טובות, כי יש אוזניים לכותל.

רק מי שאיננו חושב - יאמר בגלוי, את מה שהוא באמת חושב.

אל נותן לחמד - ברור מילותיד.

כי היבוס' יודע לפניך ש"חייך ומותך - נתונים ביד לשונך"!

האם "המבטיח" זוכר שכל ההבטחות הכי משובחות -

בהבל פה אינן נמחות??

דברי בני-שיח נשפטים - על פי טיבם של משפטים.

חופש הביטוי איננו חופש הביזוי.

אל תשכח ש: "גם אוויל מחריש - חכם ייחשב" ... כל עוד פטפטן-יהיר למולו יושב.

התנצלות יבשה, לא תמחה השמצה עסיסית.

עד מתי פייטן חכם, כמו גנדרנית, ישתדל להתהדר... בחרוזים?

(ע"פ חנניה רייכמן)

אין דרך להחזיר מלה רעה שנשלחה ברבים.

ראוי לדבר מעט ו...לאט; ולחשוב הרבה ו...מהר!

דברי בלע חצופים - יכולים להיאמר ב"נופת צופים".

אם מדברים סחור-סחור במעגלים,
אין חשיבות לנקודה במעגל, אשר בה מתחילות או מסתיימות המילים.

איך ניטיב לזכור שְׁמָלָה איננה ציפור - אם פרחו לחלל, היא שוב לא תחזור?

הסלולארי הוא חיית-מחמד צמודה - חסרת-אופי, אך מוקירת תודה.

לקיצורי אס-אם-אס יש כנראה תכלית - כל רגש, שפה וסגנון - להכרית!

המפחדים מהמציאות הריאלית - נמלטים באינטרנט אל מציאות וירטואלית.

הסלולארי איננו "דיסקו", אפשר לשמוע בו גם מוסיקה שקטה.

אולי בגלל מקלדת - כתיבה-תמה נכחדת?

מצלמת הטלוויזיה תמשיך למשול - כל עוד לפני עיוור, היא תהווה מכשול.

בישול טלוויזיוני הוא לעג לרעב, ותשדירי פרסומת הם להג לחושב.

ה"צדקן הטלוויזיוני" הוא "מחוקק" שיצוד לו "עברייני",
וכך אותו ישפוט, יחרוץ דינו ואף יהיה לו ...ל"תליין"!

הטלוויזיה מכתיבה לנו שקיעה בהזיות -
ולאחר היקיצה, אינה אחראית לתוצאות.

כמה סיוטי-לילה הטלוויזיה מזמנת לצופים, לפני לכתם לישון?

לא אלף מילים תושווה תמונה, אך לא תביע חוכמה ותבונה.

היוכל "עיבוד" בין האוזניים, למנוע התמכרות ל"מראה עיניים"?

לא העיניים המתבוננות - מפרשות את הנראה...גבוה בין הבהונות...

טוב מראה עיניים ממשמע אוזניים, וטוב משען אוזניים לראות במשקפיים.

הדשא של השכן אולי ירוק מאד, אז למה מרחוק הוא נראה...יותר ורוד?

אחרי שנצרבם פעם-פעמיים, שוב לא מסבנים את העיניים.

את הסיבות להצלחה שוכחים, ומכישלונות-חוזרים מתחנכים.

הוצאה, שעולה לך "הון תועפות", בעזרת הבנק תהפוך ל"הון תופת".

הנוהג בטיפשות - נקלע בשנית אל אותה מהמורה,
אך המטומטם - נופל בשלישית ונתקע באותה צרה.

מדוע לנוכח פגיעת אסון-צפוי ומכה - אנחנו מעדיפים התעלמות והדחקה?

מוטב לדג שיידע, שברשתות הדייגים לא שואבים מים.

כאשר המטרה מקדשת את ה"אמצעים" - היא מטשטשת בקיצוניות את ה"ממוצעים".

גם אם מאד תרצו, זוהי רק אגדה שמ"נכסי-צאן-ברזל" תפיקו... "צמר פלדה".

אליך ואל מוחמד "יבוא ההר", מיד אחרי ש"יוליד עכבר".

איך נתעשת מאובדן עשתונות ונדע ש"לעשתונות יש נטיות אובדניות"?

גדולת הכישרון נקבעת בעוצמות המחשבה והרצון.

חיים ומוות ביד "הרצון" שאינו מתמוטט בעודף "לצון".

איזהו חכם? שאינו ננעל בדת או דלת, וגם רואה את...הנולדת.

המדיטציה - משככת את אגם-המחשבות הסוער,
לפיכך כמו מי-האגם, ברגיעה - המחשבות צלולות יותר.

למה דווקא "בתוך רעש ההמון - הבדידות תגבר עד-דיכאון"?

המתבודד בביתו - נתלש מסביבתו.

כל עוד אינך מתבודד - עם מתקפות-תקשורת תתמודד.

ההתבודדות, במיוחד מייסרת וקשה - על אי בודד...מוקף יבשה...

בבדידות כמו בשינה, מבלי לשמוע ולראות, לא מבחינים בחלוף השעות.

בבית-הכבוד, איזהו "ליווי" יותר נכון? רדיו? עיתון? או...טלפון?

ככל שתמשכנה האשליות - יתקצר הזיכרון.

האשליות כגרגרי אבק תרבינה, וכמותם בחלוף הזמן - תשקענה.

עצלן הוזה, המתמכר לתקוות-שווא - עוד לפני שתתגשמה, ימות ברעב!

המציאות מנצחת אשליה מנופחת.

אולי בכל זאת הלוחמים על "חלום" ו"חזון" -

מתקשים להעריך את המציאות "נכון"?

התורה יותר גמישה ורבת פנים - מפסיקתם הפרשנית של הרבנים.

אמונה, לא ניתנת להוכחה או להפרכה, על כן, מספר המטיפים תמיד בצמיחה.

חובה על המבאר ומפרש, מבלי שנתבקש - להוכיח תחילה שאיננו... טיפש!

ל"חוזרים-בתשובה" ישנן תשובות מוכנות,

אך ל"חוזרים-בתבונה" עוד שאלות ממתונות.

איך יידעו "החסידים", שעקרונות המושתתים על ציות -

מרחיקים עֲדָה מהמציאות?

האהבה תקרב אוהב - החשד יקומם אויב.

תכבס או לא תכבס - לכלוך בחוץ אל תתלה לייבש!

מי שיודע ש"לכל סיר יש מכסה", לפשר בין בני-זוג לא מנסה.

הנישואים נשמרים, כל עוד ה"טובים" מוותרים.

אולי יותר בטוח, יעיל וטוב - להשגיח על אויב... מקרוב?

מים רבים מדי לא יכבו את האהבה, הם פשוט יטביעו אותה!

בכל "הגזמת-אוהב" טמונה "אהבה עצמית", והיא את האהבה הפשוטה תטביע ותמית.

אמרו חכמים: "אין אהבה בלי קנאה; הקנאה מובילה לשנאה;
והשנאה - מטביעה את הכל!"

כוחה של אהבת-אמת נמדד ביכולתה לצוף, על אף המְשַׁבְּרִים
בכל סערות החיים.

האומנם יש לאהבה משקל סגולי כל כך גבוה?

כלל המחשבות של ההמון - אינן מבטלות המון-מחשבה של בודדים.

אמונה לא הגיונית, גורמת לאנשים להרגיש טוב ולחשוב גרוע.

טעות נפוצה אינה הופכת לאמת יציבה,
רק בגלל ש"כל העולם" מאמין ש"היא התשובה"!

אפשר להקנות לאנשים ידע, אי אפשר ללמד אותם להשתמש בו בחוכמה.

למה האנשים שבויים ברעיון - שלכל החידות יימצא פתרון?

זריזות המעשה והמחשבה - להגשמת תקוותינו חשובה.

מיזם שְׁנֵהָגָה בבהירות ותוכנן בזהירות, אם יתבצע במהירות -
אכן יוכל לעמוד בתחרות.

הפזיזות מהשטן! כי הוא, בסבלנות אין-קץ - אורב לפזיזים.

לעולם הקדם זהירות למהירות.

אולי דווקא עם מגנט וחיפוש בנחת - תימצא כל מחט בערימת שחת?

פרק ב.

בין עיקר למיותר

נח לסוטים מהעיקר - להתעמק במשני ובמיותר.

שמירה קפדנית נפוצה, דווקא במקום שבו היא אינה נחוצה -
על הגדר השלמה ולא על הפירצה!

מקובל לצייר קערת-פירות צבעונית...ובכל זאת מועדף עירום של דוגמנית.

אל מטרתנו להגיע נוכל, אם נלך לאן שצריך! ולא לאן שנח וקל.

איך זה שבמרדף אחרי ה"בלתי-מושג",
אנחנו מחמיצים את כל שניתן להשגה?

עדיף ליידות אבנים בכלב חי ולא בכלב מת.

ההתמודדות עם סכנה בכח - תמנע בפועל את הצורך לברוח.

אל תתכוון לברוח בעודך מיידה אבנים...בכלב מת.

בעיה שלא אותרה, מן הסתם לא נפתרה.

מי סבור, מתי ואיך, ש"כלב נובח איננו נושד"?

בין רצוי למצוי - יש מצב חצוי.

האמת איננה חד צדדית, לְמַד את הצדדים בטרם תשפוט!

תמיד-תמיד בלב חצוי - נשלים ונקבל מצב מצוי.

בין הלבן לשחור - ישנם אין-קץ גווני אפור.

אם תרצה מאד את כל העוגה, אולי על מחציתה, תזכה לאמר תודה?

קל לתקן תקנות, מלתקן קלקולים בְּהִתְקָנוֹת.

כל עוד ה"טוב-מאד" הוא אויבו של ה"טוב",
ימשיך ה"מצוי" להיות האויב של שניהם.

הניגודים מתיישבים בינותם, אם ניתן די-כסף לקנותם.

כל הִתְקָנָה הכפופה לְתִקְנָה עשויה, לבסוף, לדרוש את תיקונה.

למה תקנות, הִתְקָנוֹת ותיקונים - אינם משתלבים יחדיו במצבים תקינים?

לא צמים במסעדה ולא רוקדים בבית קברות.

בגן החיות, מאחרי סורגים - יצורים כלואים אינם חוגגים.

כמו אותם, ש"אינם משתלבים", גם ה"בלתי עציבים" - נשארים רעבים.

דע מראש לאיזו חגיגה אתה מצטרף.

למה הזיקית שבויה בסיסמה: "ברומא היה רומאיי"?

תחזית גובהם של גלי הים איננה חשובה לתועים במדבר.

המידע עשוי להועיל אך ורק בתחום הצר שבו הוא נדרש.

תועי המדבר לא עניינו אף פעם את עורכי התחזיות.

בין גלים של חול וים, אכן הגורלות נקבעים -

בגלל תהפוכות מזג האוויר ולא בגלל דברי-חזאים.

למה למפליגים בים רוגש ונסער - נדמה, ששפר גורלם של התועים במדבר?

אין האדם ניכר בנעליו אלא במבע עיניו.

טוב וקל לחלק "חיוכים" לאחרים, כי זה יותר פשוט מחלוקת יתר הדברים.

אפילו נעליים לוחצות מונעות חיוד!

איכות המכונית לא נקבעת על פי צבעה.

מדוע תבונתו וחכמתו של הראש אינן ניכרות -
בתסרוקת שעליו או בצבע השערות?

ההגינות כמוה כפרח, כל איש מתרשם אחרת מיופייה.

אין ההגונים באופיים - מתבלטים ביופיים.

עם נקיון כפיים לא מתביישים מול המראה.

הכר הנוח ביותר הוא: "מצפון נקי".

היש צדק בגזל המכוון למטרות צדקה?

הצדק אינו לצדך בכל מאת האחוזים, אם בשמץ ממנו גם יריביך אוחזים.

ברור כשמש ש"צדק" הוא... כוכב רחוק.

בלית ברירה, פיזור שווה של "אי-צדק" הוא המעשה הצודק ביותר.

במעשה עוול לא ניתן - לתקן אפילו אי-צדק קטן.

למה בבואנו מְקַצְפוֹת לרחוץ, אנחנו "מחלקים בצדק" ...את הבוץ?

צדק, שלא נחשף לאור, יעמוד לרשותם של כוחות השחור.

רמיסת חוקים בכל גירסה - נעשית בְּהִסְתָּר וברגל גסה.

ביום בו תיכלה הטיפשות מהעולם - תיעלם החתירה אל הצדק המושלם.

אפילו הסבלניים ביותר בבית המשפט - יודעים שטחנות הצדק, טוחנות... מעט!

איך זה שהמחוקק אינו מדקדק ובודק, למה "השופט תמיד צודק"?

הצדק לא נמדד בדציבלים ואוקטאבות.

לא כל אלים וצועק - הוא גם חכם וצודק.

החוק ולא הצדק - נמדד במשפט.

ה"משפט" יהיה רק טכס שגורלות יחרוץ, כל עוד "לפתח משפט - שְׁנָא ירבוץ".

(ע"פ אדם ברוך)

מדוע ה"צדיק" שזועק - חלש יותר מה"רשע" ... שצוחק?

לא מתמחרים ערכים ואין מחיר לכבוד.

נוכל תאב-בצע, שמכר את עקרונותיו, באחרית ימיו עוד יתחרט, כאשר יירד מנכסיו.

במערכת יקרנית של צדק ומשפט, תמיד ממון מוסיף המון.

שופטים שאינם נקנים בכסף, לא יסולאו בפז.

איך זה שברחובות רחבים אין די מקום לבריקאדות?

המלים נועדו "להבהיר" - או כוונות "להסתיר".

דיפלומט, הוא מי שיכול לאמר הכל על לא כלום...ולא כלום על הכל. (אבא אבן)

אם לא קיים גוף "ראוי להסתרה", מיותרים השלייקס הנוספים לחגורה.

ככל שהרעיונות פוחתים ואוזלים, במלים חסרות-תוכן אנחנו נתלים.

אולי מיותרת ה"תשובה-הנהדרת", אם היא בכלל נועדה ל...שאלה אחרת?

לא בחלקקות דבריך - תשכנע את החולקים עליך.

ההתעלמות - איננה מעלימה את יריביך.

הדגים לא ילמדו אנשים ללכת, והאנשים לא ילמדו את הדגים לשחות.

אין הצדק נמדד בשפע מלים, כשם שאינו מתקיים "ללא מלים".

למה לכל ויכוח נדרשים - לפחות שני עיקשים?

הלשון חורצת בין תפל לדבר טעם.

אם מתכוונים לפתוח באש, צריך לירות ולא לקשקש! (ה"רע" מ"הטוב הרע והמכוער")

חורצי לשון ומלחיתים למיניהם - עשויים להטעימנו את טעם שיניהם.

פעם-פעם בלי לצון - נקבע כל טעם בלשון.

האין דברי-שטות ודברי-חכמה - נאמרים באותה הלשון עצמה?

הסופרים צריכים לשתוק, כשיצירותיהם מתחילות לדבר. (פרידריך ניטשה)

בלי תבונת-התבוננות וצבירת ניסיון - לא יוכלו הסופרים להפעיל דמיון.

אם ערכו של הנייר רב, מְעַבֵּר ל"דבר-השטות" שעל גביו נכתב, אזי להימנע ולא לכתוב כלום! ...היה רצוי ומוטב.

דברי חכמה - רק לחכמים ינעמו.

למה סיפור-חייהם של סופרים, על-פי-רוב, איננו עוד -
אגדת-ילדים סתמית, המסתיימת ב"הפי-אנד"?

עוצמתו של גפרור איננה בגודלו.

מי ששרוי באופל שחור, מעריך גפרורו הנותן אור.

ולו תהיה שלהבת הגפרור גדולה משלהבת הנר, חייה תמיד קצרים יותר!

הגפרור לא יצית בול-עץ בטרם יצית זרדים.

האומנם "האש אשר בה נכווית - מקורה בגפרור בו זלזלת"?

בקוצו של יוד טמונה ההבחנה - בין "שניה" לבין "שנה".

לבעיה גדולה נדרשים פתרונות רבים, לבעיה קטנה יספיק פתרון אחד.

מצחו של גוליית כבר הוכיח, שאבן קטנה יכולה להירשם בהיסטוריה.

חשד בן-דקה עלול למוטט - אמון רב-שנים וחיוני באמת.

איך נזכור, שטלפון סלולארי קטן עשוי לחפות על אגו גדול?

גולת-הכותרת והיהלום שבכתר - חשובים יותר מכל היתר!

לכולם ידוע זה מכבר ש"אם לא מזהים את העיקר, גם לא מכירים את בת האיכר".

לא מגרשים זבוב ממצח באמצעות גרזן.

לא כל מטרה מקדשת את כל האמצעים,

לכן בטיפקס מעלימים "שחורים", ולא סותמים חורים.

כיצד ומתי עטרת נוצות נהדרת, שאיננה ציפור -

תוכל לעוף כנגד הרוח ובכל-זאת לעבור?

אם תיבלת יותר מדי את תבשילך, תואשם בחוסר-טעם ולא בקמצנות.

תיבול מופרז ובדיחה עודפת - אכן מורים על "אֲנִינּוֹת-הטעם" החולפת.

גילוי תולעת בתפוח - איננו נעים, מראה חצי תולעת גם איננו טעים,

אך יותר מבחיל ופחות טעים - לגלות בתפוח...המון חצאים...

לְשִׁבְעִים, הרעבים לחלק לזולתם ציונים, בכל תבשיל יחסרו תבלינים.

אולי ישתפר הטעם אם "לגודש התבלין", תתווסף עוד כמות מתבשילך?

והמתלוננים - ירצו? יאכלו!! ואם לא, "מי הם" בשבילך?

הִיָּה אֲדוֹן לִיצִירָה וְלֹא עֶבֶד לְאִגּוּרָה.

נכס ממשי - אחרִיךְ יִישָׂאָר, אִם פָּחוּת תְּדַבֵּר וְיִוְתָר תִּיַּצֵּר.

הַרְבֵּה לִפְנֵי שְׁנִיפֶרֶד מִכֶּסְפֶּנּוּ, נִסְכִּים לְהִיפְרֵד מִעֲקֻרוֹנוֹתֵינוּ.

מְטִיל־זֶהָב עַל־צוּוֹאָר, אִינֵם "עוֹד תִּכְשִׁיטִים" - אֵלֶּא רְחִיִּים, לְנִיקוּר עֵינֵי שׁוֹטִים.

לְמָה רַק הַמְצַלִּיחִים בַּעֲסָקִים - לְרִדּוֹף אַחֲרֵי הָאִגּוּרוֹת, מִפְּסִיקִים?

תְּלֹאוֹת שְׂאִינָן מִחֲסֻלוֹת, אֵת הַחֲזָקִים מִחֲשֻׁלוֹת.

הַגְּדוּלָּה שֶׁבְּצֻרוֹת - הִיא זֹו שֶׁמִּשְׁלִימִים אִתָּהּ.

לְפִסִּימִיסֵט - כָּל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ הוּא גֶשֶׁר צָר לְמַעוֹד.

הַכֶּרֶת-עֶרֶךְ עֲצֻמִית - אֵת הַגְּאוּוֹה לֹא תִיתֵן לְהַמִּית.

הָאוֹמְנִם יִתְחַזֵּק מִעַמְדָנוּ, אִם נַחֲשׁוּב שִׁי"הָעוֹלָם כּוֹלוֹ נִגְדָנוּ?"

בין פורקן-אישי לאמנות - מבדיל ניצוץ של גאונות.

האמנות תהיה ביטוי-עצמי שלך, אם רק תצליח ממש, להרשים את זולתך.

אפילו אמן קטנטן משאיר בבואה - של צל מתארך... לעת שקיעה.

גנדייר מוגזם ומיותר - יהפוך ברבור מפואר לברווז מכוער.

עד מתי הבערות תהיה אויב לאמנות?

ומה הטעם ביצירת אמנות, הנעדרת גאונות ואמינות?

יוצר צריך להבחין בין עוזר לבין עוצר.

מוֹתֵר בני-תרבות בנאמנותם לאמנות, אם הבינו שבלעדיה - נסבול או נמות.

האמנות "מתגייסת" לצרכי השלטון, אם ל"תרבות-המונים" היא "נותנת הטון".

הבערות היא אויב האמנות.

למה מי שמתכוון לעצור, מתחזה לאחד שבא לעזור?

סופו של המתאמץ להתלות באילנות גבוהים, שיהיה תלוי על שיחים נמוכים.

ככל שהטיעונים יותר חלשים, מרחיקים עדויות בכדי להרשים.

אם לא מכירים את "האילנות הנכונים", נתלים בקלות בבני-שיח קטנים.

עצמאות ומקוריות תלויים רק בך, הם-הם שקובעים את שְעוֹר קומתך.

ציטוט מדברי קנאים בני-עוולה - לא יביא לעולם גאולה, אבל נזקים???

מתי אפשר וצריך לברר: מיהו החשוב יותר - הנגרר? או הגורר?

בגלל כפתור נתלש - לא תופרים מעיל חדש.

אל תחבר חֲנָגָה אל אסון, ואל תערבב יגון בששון.

לא מחלצים בנפנופי-נוצה - רכב כבד ששקע בביצה.

איך כאבים ורעשים קטנים, נבלעים ונכללים - בכאבים ורעשים יותר גדולים?

יקצר כל חוט למחרוזת של שקרים.

כל אמת מרובת-גרסאות היא שקר.

בְּדָאִים זהירים לא שבים ומשקרים - באותם "הסיפורים" שבקלות מתבררים.

רק עם זיכרון טוב מאד - יוכל שקרן-סדרתי לשרוד.

מי יידע מתי "סלע האמת" ייחשף מבין "חולות השקר"?

השקר יחניף והאמת תכאיב.

השקרן נוטה להאמין לשקרים, שאותם הוא בודה, בכדי לקשור לעצמו כתרם.

לא מאהבת אמת ושמירת אמונים - תמיד נשברת "ברית-שתיקה" של שקרנים.

יקיץ הקץ ל"מַעֲשֵׂה יפה" - בהתגלות האמת הצרופה.

אם תרבה להעמיק בתחקירים, אולי תִּחְשֹׁף לעוד "תשובות-שקרים"?

אירועי ההיסטוריה מונצחים - כראות עיניהם של המנצחים.

כתובים, שלא נחקקו באבן או נוצקו במתכת, יימחקו... בגפרור.

עצוב איך ההיסטוריה על עצמה חוזרת - במהדורה קומית או בטרגדיה קצת אחרת.

מעשה חריג, כושל או מוצלח - סופו להוליד "סיפור" מנופח.

איך בצריבת הזיכרון - צוחק מי שמוחק אחרון?

טעם החיים הוא לחיות כל הזמן חיים של טעם ולא חיים של פעם.

(ע"פ שמעון פרס)

מאז שהאדם "זוכר את עצמו" הוא מייצר מזיכרונותיו היסטוריה.

מאז שהאדם "זוכר", הוא בטוח שעם לידתו, סוף-סוף, מתחילה ההיסטוריה.

לא יישאר לנו די זמן בחיים, להצטער על הידע שהחמצנו...
ועל דברים שאיננו יודעים.

איך נזכור שאחרי כמה ימי-תהילה, תגענה שנים רבות של אפרוריות רגילה?

להגשמת כיסופים נדרשים כספים.

פרוטותיך האחרונות שמורות לעצמך! כי לעת-קשה, רק בהן תימצא תמיכה.

המצאת הכסף הביאה את "בצע הכסף";

והוא כבר מניע את שאר ההמצאות בעולם.

הכסף - לא יוכל לחייך אליך בהכרת תודה.

אולי הפרוטה הקטנה, אם עליה תשמור, תביא לך אור ביום-שחור?

אפילו בכסף ה"כל-יכול" - לא ניתן לקנות הכל.

אם קנית מבנה, עוד לא קנית לך בית. אם קנית ספריה לא קנית דעת.

אפשר לקנות מיטה זהובה, אבל לא - שינה טובה.

אכן אפשר לקנות "מין", אבל לא - חיי אהבה.

הכסף קונה מעמד ולא קונה כבוד. בכסף קונים שעון ולא זמן ש"יעמוד".

הידעת? הוצאה, שעולה לך הון תועפות,

במהרה תהפוך, ב"אדיבות" הבנק, ל"הון תופת".

הרוב בעריצותו, תמיד צודק! גם אם הוא לרוב טועה.

לְרַשְׁעוֹת הגדולה נכנעים בּפחד, על כן רק רשעות-קטנה - בלתי נסלחת.

הריאליסטים יודעים שהאידיאליסטים, בתמימותם, טורחים למען...הליסטים.

אל תתאמצו לשמור על זכויותיהם וכבודם -

של הרומסים זכויות-יסוד של בני-האדם.

מתי המון-חלשים מצליח, בְּהִבָּזֵק של ערמומיות,

לגבור על מעט חזקים ששקעו בשאננות?

נכונות להיבחר ולשאת בתפקיד ציבורי - זו הסכמה להיהפך ל"רכוש-ציבורי".

עדה ללא מנהיג היא כמו רב-רגל שבוחר - לתת לכל אחת מרגליו, לפסוע בכוון אחר.

מיותר להמציא בדיחות מפולפלות, אם אפשר לדווח על מעשיהן של ממשלות.

קניית שלטון, כמו כל קניה, היא רק עסקת-חבילה -

בין צרכים, תאוות-בצע, יצר-רע...ותחבולה.

אולי רבים מדי חושבים על דמוקרטיה, בטעות,

שהיא שלטון הרוב ולא זכויות המיעוט?

פרק ג.

במחשבה תחילה

עשר פעמים תתכנן ושבע פעמים תמדוד, כי לחתוך - תוכל רק פעם אחת!

סופרים וצלמים חדי-עיניים - משתמשים כרצונם במספריים.

אם רועדות ידיך ומעשיך מדי זהירים, עדיף שאחרים יחתכו את הדברים!

אם לא מתרכזים בדקה של תכנון, מאבדים שעות בהליכה חסרת כוון.

למה קל לנו לשרוף גשרים, ואחר כך קשה לנו לחצות את הנהר?

חישוב של פעולות המתבצעות במקביל - מרבה יעילות ואל חסכון מוביל.

התנהלות אל יעד ברור והתמדה בהליכה - תחרוץ גורלו של אירגון לפריחה או לדעיכה.

אל תחמוד את שנבצר ממך לנגוס. אל תנגוס את שלא תוכל לבלוע.
אל תבלע את מה שלא תעכל.

אל נשכח שכל משימה נכבדת - עשוייה להעיק בהיותה משעבדת.

מדוע שק שינה נארז בגלילה, רק אם הוא מהודק היטב בתחילה?

מוטב לייבש ביצה ולא לצוד יתושים.

פתרונות חלקיים - מטבעם לקויים.

חזקה על יצרניהם של "דוחי-יתושים", שיתנגדו ליבוש ביצות וגם למייבשים...

לא עם כל עקיצה - רצים ליבש ביצה.

עד מתי עצלנים שנעקצים, יאטמו אוזניהם נגד זמזום
ולא יפעלו נגד היתושים במעשה יזום?

הזורעים חיטה - יאכלו לחם.

כל מעשה בעיתו - ישלים מוצר באחריתו.

הלחם נועד לבינוניים! כי עוגות-השפע תעבורנה לעשירים והפיתות... לעניים.

רק בזיעת הרבה אֶפִים של אופים - תאכל לחם!

למה אין אוכלים חביתה בטרם שוברים ביצה?

אנחנו נוטים להתבלבל בעובדות, דווקא כאשר הן באמת חשובות.

גם ללא הערכת מצב - בן-אנוש לטרוח חייב.

עצלן מתחכם, יתחמק מעבודות, כי זו דרכו... שלא להתבלבל בעובדות.

יותר מעצם העובדה, שהגענו אל פסגה,
חשוב גילוי הדרך הנבחרת, שבה היא הושגה.

למה אפילו אומות יפעלו בחכמה, רק לאחר מיצוי שאר האפשרויות?

יצר הנוחיות הוא אבי היוזמה, והעצלות היא אם הקידמה.

היצירתיות שביוזמה - גם לך היא מתאימה.

את האש, כנראה, הביא לנו גבר קדמון, ומאז האישה... משתעשעת בה המון.

"הדברים לא יבואו - אם לא נהיה במביאים!" (ברל כצנלסון)

אולי מי שמנסה, טועה, אך עושה! ... "יביא גאולה לעולם" בסוף מעשה?

להיסוס והעדר פעולה נמרצת - יש תוצאה עצובה ונחרצת.

כל מפלה של עוצמה מובסת - תחילתה נבעה מפעולה מהוססת.

תמיד מישהו ינחית במפתיע - את הכדור שאתה עצמך תגביה.

בכל זאת, ראי עד כמה, היינו הססנים...עד למעוד. (ע"פ טשרניחובסקי - "ראי אדמה")

איך נחישות מוגזמת - תוצאות עצובות מקדמת?

לא נשארים על הבמה לאחר רדת המסך.

להגיע אל הפסגה - זוהי זכות, אך לחזור ולרדת ממנה אל המציאות - זו חובה!

אין ה"תפקיד" נשמר כנחלתו, של מי שהתפטר ממשרתו.

אם מגזימים וחולמים על "העתיד" באהבה,
לא מבחינים בהיותו "הווה" שהופך ל"עבר".

למה תמיד "קליע, לאחר שנורה, אל הקנה לא ישוב חזרה"?

אולי-אולי, רק הזמן יעשה את הדברים שלא עשית בזמן.

כל איום וכל הסכם - בבוא-זמנם, מחובתנו לקיים!

הזמן הוא נצח, משתנה ולא עובר. האדם הוא בן-חלוף שעובר ואינו משתנה.
(פתגם סיני)

יכולים להתעלם ואף להתכחש לעבר, אך לשנותו במאוחר כבר אי אפשר.

אולי הזמן אינו "רופא-פלא", אם אינו מרפא את הצער בחלד?

רק לעלה, הנידף בשלכת, אכן עוצר הזמן מלכת.

בכל יום תתהולל כאילו זה יומך האחרון, כי בבוא היום - תצדק!

אין חשיבותה של אלפית השנייה לזוכה במדליית-כסף, כערכה לעייף הנם שנתו.

לנצח לא יגיע זמנן של ההמצאות שתוכלנה לעצור את השעות.

ממתי רוכשים לוח-שנה... לשנה שהסתיימה?

תמיד דברים ידועים מראש, יהיו שונים לאחר מעשה.

תמיד בין "רצוי" ל"מצוי" - נקלעים ל"מצב חצוי".

אנחנו יוצרים את עתידנו במעש או במחדל ואחר כך קוראים לזה "גורל".

דברים שלא יהיו פשוטים, פשוט לא יהיו!

בהעדר כישרון - מובטח כישלון; אז אולי למצייר פרה -

שוב "תצא" ... ממטרה?

תחילה אנחנו מעלים אבק... ואחרי כן טוענים שאין ביכולתנו לראות.

חשב מראש את צעדך, כי טעותך תלון איתך, והטעות הזו...משכניך תדיר מנוחה.

מה שצריך לקרות אכן יקרה, ואז כולם יטענו: "ידענו!"

"תיקון" של דבר שעוד לא התקלקל, מפגעים וצרות עלול לחולל.

מדוע "אבק-העיתים" ששקע, מתעורר - עם שובו של משב-רוח סוער?

אל תשקיע במיזם שאינך מבין את מהות עיסוקו!

טכנולוגיה חדשה - את קודמותיה מבטלת, אמונה חדשה - את קודמותיה משכפלת.

הלוואה היא שתן במכנסיד! בהתחלה עוד חם ונעים;
אך במהרה זה רטוב, קר ו...מסריח.

"מטריה בנקאית", שביום שמש קיבלתם בשמחה -
ביום סגריר עוד תופתעו לגלות, שהיא בחטף נלקחה.

למה "הגורפים אחוזים" הם אלה שאת העסקאות חוזים
...ומיטיבים לחתום על חוזים?

בניסיונותיך להתעשר - על כבודך ורכושך אל תהמר!

לידיעת הנכספים לכסף, הימורים ואשראי עולים ביוקר.

זוכה יחיד בהימורים - יתפרסם וישמח!
אך עצבותם של רבבות המפסידים - במהרה תישכח!

מובטח לחומד כסף, שלא ישבע כסף!

איך שוב ושוב הקזינו והבנק, גובים את דמי הכיסופים לכסף?

כשהחבל על צווארך, עליך למהר ולחשוב - איך תוכל להמשיך... לחשוב.

לכל "חכמת-החיים" שנצברה, נזדקק ב"דקה-הגורלית" לעת צרה.

הימנעות מפעולת "חילוץ-חובה" - תביא לאבדון ואל "קץ-המחשבה".

ה"שכל", כל עוד איננו פועל, סופו לדעוך ולהתחסל.

איך מבחינים, כאשר החבל כבר על הצוואר,
שגורלנו תלוי בהידוק ולא בסתם גירוד-מיותר?

לפני יידוי בומרנג צריך ללמוד להתכופף.

אין תכנון מושלם של מיבצע או פעולה, בלי תוכנית-חילוץ למקרה של תקלה.

עם כושר הפגיעה וההיפגעות שלנו, חובה עלינו להתאמן בהרבה כפיפות.

"כל הפוסל - במומו פוסל!" ושאינו מתכופף - חלל נופל.

מי זהיר ויידע ש: "ככל שהבומרנג יגביה-עוף
מוטב להנמיך ולהישאר שפוף"?

בין שלל התגליות במסע - מתגלים השותפים שנופלים למעמסה.

אם לא יצאת אל מסע שלא יזמת, את נחמתך מצאת, כי לפחות...חסכת!

דווקא ב"שותף-הכי-מעצבן" תהיה תלוי, אם תחבור אליו לטיול ולבילוי.

אל תקפּה את נוכחותך, כי גם שותפך זכאי -
לחופש ממך, עם פרטיות משלו...ולפנאי.

עם מי חולקים חוויות ומביעים התפעלות?
אם בטיול שרויים בבדידות?

קשה לתלוש - מסמר בלי ראש.

הנועץ מסמר בלי ראש - צרה המיט ועליו לפרוש.

אלף חכמים לא יוציאו את האבן, ששוטה אחד השליך לבאר.

כל "ראש קטן" יגדל, אם לקבל החלטות רק יוכל.

למה קביעותם של עובדי מדינה - לאזרחים, בכלל איננה "מתנה"?

אין הצלחות יתומות.

אלה שהתעלמו בתחילה, ימהרו ראשוניים לקצור תהילה.

לכל הצלחה שגְדָלָה וצומחת - נצמד כישלון הממתין לה בנחת.

גאוניות ההמצאה לא תימדד בכסף ובימים -
אלא בקיצור התפתחותם של הדורות הבאים.

איך "כל-דְּצָרִיךְ" הנזקק לכסות - בהצלחת זולתו מבקש חסות?

אם כל הפירות היו דומים, לא היו ממצאים סלט פירות.

שילוב "רעיונות היחד" - עולה על "חכמת היחיד".

כל העולם סלט! לכן הבינוניים והגרועים - מעלימים עצמם בחסות המוצלחים.

תמיד "סל"ט" יהיה ראשי תיבות של: סילוק לא טעימים.

בלי הנתחבים וה"כל-דְּכָפִין", איזה טעם כבר נשאר לפיתה?

יש ערך לחזון המגביה-עוף, אם ביכולתו להתגשם ואל קרקע-המציאות לשוב.

עודף "רצון" בלי "חזון" - עשוי בעליל להמיט אסון.

מי שהיום מתעלם מרעיונות-אמת, מחר עדיין ילגלג עליהם...

ומחרתיים - יאמין בהם!

חזון בלי חשבון - מבטיח יגון.

למה כיום, גם ה"דעות" אינן נמלטות -

מחילופים ושכפול, כמו דיסקים וקלטות?

לא מגיעים אל הכוונות הטובות, מבלי לצלוח את הגהינום שבדרך.

תמיד מתברר, שרע עשית בעשותך לרע טובה.

אם הפגיעה נראית בדיוק במרכז המטרה,

חשוב לדעת מתי היא צוירה... ולא רק מתי הכדור נורה.

שבעתיים קשים "היושר", "ההגינות" ו"הויתור",

הנדרשים לרכישת אמונו של הציבור.

האומנם רק "רצון-טוב" בלתי זהיר - מביא "נזם זהב באף חזיר"?

לכל מדען יש משאלה - להציב סימן קריאה במקום סימן שאלה.

החוקר העקשן מחפש ורוצה - את מה שאף-אחד איננו מוצא.

לא תוכל למצוא מנוח, אם תנסה לפתור בכוח - בעיות שפתרון במוח.

את מה שלא הולך ב"יותר כח" - זורקים ומחליפים ב"שיקול מוח"

איזו כימיה "פועלת" במוחותיהם של חוקרי הכימיה של המוח?

המתיימר להמציא את הגלגל מחדש - בנסיעתו יקרטע על גלגל...משולש.

התעלומות של היום, יהיו מחר מובנות מאליהן.

אין יותר פשוט וקל - משוב לחזור ולהמציא... "גלגל"!

דרכם של מניחי-הנחות, לתת לעצמם הנחות - ולהוביל רבים-רבים לאנחות.

למה ישנם המנסים להתאים את "יצירת-המקור"

אל התרגום "המתוקן והמשופר"?

איש הישר בעיניו יעשה... עקום!

באין סוף תירוצים תתכסה, אם תטען ש"טועה רק מי שעושה".

סוף מעשה הרסני - בהתעקמות מחשבה תחילה.

באין אחרים הנחלצים לעזרתו, החמור יאהב מכל, את נעירתו.

למה הצעצועים למבוגרים - הרבה יותר שבירים ויקרים?

הקיבוץ והמדינה נבנו ממיסוד של חריגים ותקדימים.

גם אנשי הקיבוץ ניסו בתנאים לא נורמאליים, להחזיר את השפיות... לעם לא נורמלי.

חברים אל תבזבוז את הייאוש, אנחנו בוודאי עוד נזדקק לו!

(חיים חפר ע"פ איציה ממבוש)

האנושות לא תצעד קדימה, אלא אם "חריגת היצירה - תזכה להכרה".

איך יתקדמו חריגים בלי תקדימים?

אין די ב"ארגז-כלים" מלא וגדוש, אם בחיים לא עושים בו שימוש.

ה"עיפרון" הוא רק "כלי ביד", אך בלי "הראש המפעיל" שניהם נשכחים לבד.

באלפי תירוצים מתכסים - בכדי לחמוק ממעשים.

כל המוסיף לבנה-קטנטנה לבניית מתחם, אולי "בבניין הארץ ינוחם"?

מתי תשלים ותהיה כבר מוכן -

להכיר בהתיישנות "הכלים" בעולמנו הממוכן?

ההמצאה נולדת תוך כדי השלטת-סדר - בדמיונות ובהגיגים מבולבלים כעדר.

הציוויליזציה איננה קופאת במקומה, היא נסוגה לאחור באין לה קידמה.

כנגד כל תרופה-חדשנית - תצוץ מחדש תחלואה-אימתנית.

דור הבעיות-החדשות, תמיד יותר מסובך ומתקדם,

והוא מבטל את הבעיות שכבר נפתרו בדור הקודם.

מי זוכר שהמכונה יכולה להחליף אלפי ידיים

ולא להחליף מחשבת-אדם יחיד?

אל תדחה למחר את מה שכדאי לדחות למחרתיים.

אם לא תדחה פעולה לרגע-אחרון, תקדים לצבור תועלת ויתרון.

ברבות הזמן יתברר לך, כמה דברים שחפצת לעשותם, לא נעשו כלל.

מחר עוד יִפְתְּבוּ ספרים, על אותם הדברים
שכיום אפילו בשורה, כלל אינם נזכרים.

אולי במאוחר נזכור ש"הזמן, כמו חץ או קליע יעבור -
מבלי יכולת לעוף לאחור"?

הזמן הוא כסף, שניתן לבזבז ולא לצבירה.

כל אחד מנצל את הזמן בדרך אחרת - ומחליט אם עבורו זה משאב בכמות לא נגמרת.

אך ורק מחסכון של זמן - עדיין לא התעשר אף בטלן.

אף פעם לא מאוחר לפעול - אם יודעים להשיב בזמן ולא רק לשאול.

האומנם רק בתוספת פעילות - מנצלים את הזמן ביעילות?

כגודל האבטיח כן גודל ההפסד, אם טועים בבחירתו.

כל בחירה מוצלחת - על חודו-של-סכין מונחת.

החיים הם הימור-ענק, שב וחוזר - על-כן "חוסר-המזל" הוא נצחי וגדול ביותר.

בעלי-ממון וסכין, לעצמם מבטיחים - אפשרות לבחור בעוד אבטיחים.

איך נזכור שספר איננו אבטיח?

אם נבחר בספר טוב, נחזור לפתוח אותו שוב ושוב.

הבוחר את הרע במיעוטו מתקן במעט את טעותו.

הבחירה הכי רבת-משמעות - היא "מה" ו"איך", בכל דקה "לעשות".

לאו דווקא מכוונה-רעה או מבחירה - אסון רב-דמעות, מסתיים "בכי-רע".

בחירה "ממש טובה" - אפשרית בין סוכריות -

בחירה "פחות-גרועה" - תיתכן בין אפשרויות.

אולי עדיף בחיים, להתפשר עם דקדוקי אידיאלים,

מאשר להתעקש ורק להילחם עליהם?

למתאגרף נגד הרוח - מובטח כתף קרוע.

הספורטאי, בדרכו לשבירת שיאים ולתהילה - חייב לשבור "כמעטים" תחילה.

הספורטאי איננו תלמיד או סופר וגם לא ראש מינהל,
הוא תמיד יודע מיד, אם הצליח...או נכשל.

האחרונים, תמיד יודעים ראשונים...שהם בסוף.

למה לדלג או לרוץ ואת הקץ לדחוק, אם בהליכה מגיעים הרבה יותר רחוק?

ראוי להתכונן לגרוע ביותר, גם אם מקווים לטוב ביותר.

לא תפליג - לא תטבע!

סיר שנשכח על האש - בתוך זמן קצר גולש. ועל החלב שנשפך - רק שוטה יתייפח.

לעולם צפויה - תגובה "בלתי צפויה" למעשיך.

מתי סוף-סוף תצליחי לגלות, שהגעת למספרה של "צייד-גולגולות"?

פרק ז.

אדם לאדם - תֵּאבֵּ!

חכם

רשע

תם

שאינו יודע
לשאול

אהבה וחשד לא יחיו יחדיו.

רעה פגיעת הקנאה מפגיעת החשד.

בהלשנה, נאמנות ידועה מתערערת - עוד בטרם תוחלף באחרת.

רצונך שיאהבוך - החזר אהבה!

איך יתכן שלא טוב היות האדם לבדו - ועוד עם ...בן זוג יחיד??

שנאת הבריות מוציאה אדם מן העולם.

מצמץ! בטרם שנאתך תנקר עיני אויביך - פן תיעקר גם אחת מעיניך.

אבוי לשונא סנדלרים - הכורת רגליו שלו.

בסוף החשבון, על "שנאת-חינם" - משלמים ביוקר ובדם!

אולי המְמָאן לשנוא - את עולמנו יוכל לשנות?

לא ראוי להפוך קרח לשעיר לעזאזל.

לא היתה ולא תהיה - שמחה גדולה יותר מ"שמחה לאיד".

כל עוד ניתן למצוא "שעיר" לעזאזל, שערותיו לא חשובות אם אפשר בו לזלזל.

אינך גיבור ואל נכון לא הוגן כשאתה יורה בחיה חסרת מגן.

האומנם זוהי דעתם של משתילי השיער?

קל לפחד מרשרושים - ולהיות גיבור על חלשים.

הגנב ירבה לחשוש לביתו, והנואף - לבתו.

"דאגה איננה מקצוע", אך טיפוח דאגות וטיפול במודאגים -
תמיד מצליח באופן מדאיג.

על ראש הגנב - קיתון-רותחים יכבה כל כובע.

מעניין עד כמה "רב כוחנו בעימות עם חלשים,
וגדולה חולשתנו בעימות עם חזקים".

מוטב לדבר עם אנשים בגובה העיניים - כל עוד הם זקופים ולא על הברכיים.

עם שותף, שנפל לערש-דווי לא סוגרים חשבונות ודי.

לכל מכפיש יש שם, שעוד יתנו לו מוכפשיו.

ראוי לאמר שבחי-אדם בפניו ולא - עליו בהיאספו אל אבותיו.

כמה אומץ נדרש למי שעל כבודו מוחל ואף מודה בטעותו ומתנצל?

לטיפול בעצמך - השתמש בראשך. לטיפול באחרים - השתמש בלבך.

לכלכלנים מהפקולטה, שפותרים מתמטיקה מסובכת ב"ראש-קר"
בבואם לפתור בעיות פשוטות של אנשים-חיים, נדרש דווקא "לב-חם"!

בקובענו ש"הפראיירים לא מתחלפים"! על זולתנו בלבד אנחנו חושבים.

אם אין בלבך רחמים וצדקה, הנך לוקה ב"מחלת-לב" חשוכת מרפא.

מתי תזכור, שהפעלת צוות איננה סיבוב סתמי של חבל,
שכולם מדלגים מעליו כרצונך?

לעולם אל תתלונן - עד כמה קשה לך לעזור לשכן.

עזרה לזולת ונדיבות לב - ראוי שייעשו בהקדשת זמן ולא רק בכסף.

כאשר ישנה טובת הנאה מפרסום עצמי,
נעשית "תרומתם" של "גבירים" למנהג עממי.

"שונא מתנות יחיה" - חושבים הקמצנים, אך לנזקקים, המתת תוסיף שנים.

הבא להיטיב, ישאל עצמו: "היכן עובר הגבול בין עשיית חסד לזולתי -
לבין שכר-המצווה שהיטיב הרגשתי?"

לא תסולא בפז עזרה - הניתנת באהבה והוקרה.

לנתונים במצוקה, "אהדה" ו"תמיכה" עוזרות - יותר מאלף "עצות-טובות" או ביקורות.

אם תעזור לעשירים, תגלה שהם יסולאו בפז...ועוד איך!

עזרה הניתנת בכבוד - מכבדת את נותנה.

על נזקי רכוש, יפצה ממון, אך איזה פיצוי קיים, לנזקי עלבון?

אל יתנאָה אדם בעשותו חסד.

אל תבטיח לתת צדקה, בבוא היום - בו תזכה לרווחה -
פן תשכח "לְקַשְׁיָנוּחַ", להרבות בצדקה...בלי הבטחה!

השוטה מתחייב למתן-צדקה בסידרה על-אף שאין לו פרנסה סדורה.

לא נותנים בפרהסיה צדקה רק לאחד, שמא בציבור-הנזקקים הוא אינו לבד.

אולי הגנטיקה עלינו גזרה, לתת צדקה ללא תמורה?
כי זהו "מותר-האדם" הנשמר מצרה?

את המבקש פת-לאוכלה לא מעבירים במבחני כלכלה. (ע"פ אדם ברוך)

רעב המבקש פרוסה - קודם לפושט ידו לפרוטה.

כל גִּבְאֵי-צדקה שמתרים - קוצב למעשה, כמה יתרמו...אחרים.

במעשה צדקה מוטב להקדים ולא לדחותו אל "אחרי המועדים".

למה במתן-צדקה תועדף אישה? כי מול מצוקת-הגבר, מצוקתה יותר קשה.

המידות הטובות הן השכר של עצמן.

בעשותך חסד קטן, מדי יום - בין צדיקי-עולם נקנה לך מקום.

אין ה"פראייר" מודע לכך, שזמנו וממונו מתבזבזים, לטובת ה"אגואיסט".

אם בין עוולות תאלץ לבחור - בחר בקטנה, למען עולם פחות שחור.

הרצון להיטיב עם אחרים, הוא תמציתו של אופי טוב. האמנם?

הנעלה שבאמונות היא האמונה באדם

ראויים אנשים שהכזיבו להזדמנות שנייה, אבל לא לשלישית!

קשה לתת אמון ב"פתי המאמין לכל דבר".

רק אחרי שתשמע, תלמד ו...תבין! לדברי חכמים תוכל להאמין.

איזהו מכובד? המכבד את הבריות.

תמיד מבורך אותו אורח, הנפרד בזמן ולהודות לא שוכח.

דין כיבוד אורחים תובע - "להזליל" אדם שבע. (חנניה רייכמן)

אורח המקדים להיפרד - במקרה הטוב התאכזב רק מהאוכל ולא מקבלת הפנים.

כל עוד האורח בביתך לא מתנחל - ידידך הוא ואל חברתך מייחל.

איך תוכל להינצל מאורח-מזדמן, שאת חסדי-מעונך מנצל וממיטב זמנך גוזל?

רק במחיר ידידות נרכשת ידידות.

אל תניחו למריבה-זעירה - למחוק חברות-כבירה.

ככל שמגזימים בערגה אל ידידי האתמול, מתקשים במציאת ידידים כיום.

אנשים רבים נכנסים ויוצאים מחייך, אבל רק ידידי-אמת, נחרתים לעד בלבבך.

מי מלבדך יסיר מסכות, בזהירות ואהבה - מפני המתחזים, המרעיפים עליך שפע של קרבה?

דרכו של עשיר אל שלטון כל-יכול - נסללת תמיד ב"הפרט ומשול"!

הכסף מְקַנָּה שליטה ויכולת להחליט תמיד -

על העברת נכסים, בהפרטה, מהכלל אל היחיד.

עם קולות "מצוקת-הכלל", הנוכל "הקרוקאיי" - עלול להגיע לשלטון, כפוליטיקאי.

שליט תאב-שלטון הוא "פגע-רע", אם על מגש של כסף, ניתנה לו השררה.

איך תחסום שור בדישו, ותיתן עליו עול, אם הוא מורגל לזלול בדייש
...במקום לעמול?

טעמו של השלטון - מתוק עד שכרון.

נגזר על הטובל בשמן - לצאת חלקלק או דביק.

גם ללא ראש, הדג יסריח מהראש.

נסה לחלוק בטרף ולא רק להריח שאריות,

על-כן "הִיָּה ראש לשועלים ולא זנב לאריות".

האומנם אל המאכילנו פירורי-עוגות,

אפשר להתבטא חופשי, בלי הבדלי דרגות?

במקום בו נדרש רישיון לדיווח, אין צורך בצנזורה.

לא לאורך זמן שולטים ברוח האדם, באמצעות העלמת מידע.

רק עריצים - אינם זקוקים לתירוצים.

החוכמה והמידע - שמורים לחזקים.

"אל תגידו בגת, אל תבשרו בחוצות אשקלון" -

האומנם סיסמת צנזורים תנכית?

הסוף לחופש הדעות, נעוץ בדעות-קדומות.

הזכות לסגוד לאש ולאבן, איננה זכות לְשַׁלַּח אותם במי שאינו סוגד להם.

גם הרשע באמונתו יחיה. ויחיה לא רע...

מוטב להיות פעם אחת מרומה, מאשר תמיד להטיל ספקות בכל.

איך זה שדעתנו כה יציבה ונחרצת ש"אין החמור משנה דעתו"?

דבר אל האנשים במידת בינתם.

מֵאֲמָצִים וְזִמְן הַנְּדַרְשִׁים לִשְׁכַּנּוּעַ - גַּם לְטוֹבֵי הַמְּשַׁכְּנָעִים יִגְרְמוּ זַעְזוּעַ.

לְצַעֲרָנוּ הַטִּיפְשׁוֹת הַיְנִיחַ מַחֲלָה נְפֹצָה - הִיא חֲשׂוֹכַת-מִרְפָּא וְחֲסֵרַת מוֹצֵא.

בְּהִנִּיפְנוּ בְּשֵׁתֵי יָדַיִם דָּגֵל גָּדוֹל אֶחָד -

הוּא מִשְׁכַּנֵּעַ יוֹתֵר מִשְׁנֵי דַגְלוֹנִים, אֶחָד בְּכָל יָד.

מִדּוּעַ קֵל וְכֹדָאֵי מְאֹד - "אֲחֵרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת"?

תמיד ניתנת פרשנות אישית, לשיקול הדעת של הציבור.

נֶקֶל לְהַבִּין אֶת כָּל הָאֲנוּשׁוֹת מִלְּהַבִּין אָדָם אֶחָד.

הַמִּשְׁתַּמְשֵׁים בְּדַעַת הַרֹב, אֶת עִמְדַתָּם מִשְׁרֵתִים טוֹב.

כָּל עוֹד גַּם "פְּרִשְׁנוֹת" תִּהְיֶה נַחֲשֶׁבֶת, ה"רַעֲיוֹנוֹת" לֹא יִהְיוּ בְּנֵי אֲלִמּוֹת.

שְׂמָא מוֹטֵב לָךְ לְהַחֲלִיף דַּעָה? וְלֹא אֶת "הָעַם",

שֶׁהַתִּנְגַּד לְדַעַתְךָ ב"מִשְׁאֵל-הָעַם"?

הדיקטטורה תפריז במעשים, והדמוקרטיה - בדיבורים.

ראוי להם לדיבורים ולמעשים, שְׁיִמְדְּדוּ איכותית ולא כמותית.

סוף מעשה בהשתלטות תחילה.

עוצמתה של דמוקרטיה נמדדת - בהסכמתם של יותר בעלי דעה עצמית.

איך ועדה שתכננה סוס ואפילו גמל "לא יצא" לה, נקברה ב"קבורת-חמור"?

מטרתו של ארגון חסר-מטרה - לטפח את מנהליו בעלי-השררה.

כל ממשלה נבחרת תנצל עד תום, את המנדט שניתן לה להרבות בטעויות.

בחסות ממון, מיקרופון ועיתון - כל הדרכים נסללות לשלטון.

פחדנות של אוכלוסייה רגשנית - תנוצל על ידי מנהיגות-הרפתקנית.

על מי מקובל שתאוותו של "שלטון-על" -

למצוא "ציבור-מבוהל", שיתנהג כ"עדר-מנוהל"?

על ריצוי בוחריו ללא מוסר - ראוי הפוליטיקאי לריצוי מאסר.

איש ציבור מחויב ב"כיסוי מילולי" - לתירוץ המחדל, שגרם מעשהו השלילי.

הפוליטיקה מתחלפת כמו אופנה, לפי אירוע ועונה.
הפוליטיקאי עלול להפסיד חליפה טובה ולהישאר עירום... ועל צווארו עניבה!

על מדינאי חרוץ להתמיד ולרוץ מערוץ לערוץ!

למה הפוליטיקאי תמיד יחצה ראשון,
את הקווים האדומים שהוא מתווה לכולנו?

שליחי ציבור שוכחים לרוב - שכל כבודם הוא שמים הטוב.

פוליטיקאי חדש מתיישן בפוליטיקה במהירות שיא. (עי"פ שמעון פרס)

לכלל הציבור יהיה מוכר-למדי וידוע - אודם עכוזו של הבבון, שיטפס הכי גבוה.

מה עָרְפָנוּ, אם כל פוליטיקאי, לפני שהוא קונה את שמו הטוב,
מנסה לקנות אותנו?

למה "הביישן שאינו-למד" נגרר לפוליטיקה... ושם מועד?

המקל-ראש בשליחותו - יתכבד וישב בביתו.

"סמכות" ו"אחריות" אינן ניתנות להפרדה, כי הן כתובות משני צדדיו של אותו הדף.

בדמוקרטיה כמו בספורט, רק השחקנים במגרש קובעים תוצאה -
והקהל חופשי לצרוח מכעס, או מהנאה.

הדמוקרטיה עולה ביוקר בגלל הנבחרים,
שלטובת עוצמתם, תמיד יכפילו מחירים.

למה שליחי-ציבור יעדיפו לבחור ב"דבק" ולא ב"צדק"?

הכרה והוקרה אינן יוצרות גאונים, אבל בעליל גורמות להם נחת.

נְעַרְךָ כּוּבֵשׁ-פְּסָגָה שְׁגֵבֵר עַל מִדְרוֹן תִּלּוּל, בְּאִם הִגִּיעַ לְשִׂיא, לֹא בִמְשֻׁעוֹל קֵל וְסִלּוּל.

אף פעם לא יספיקו כל הרחובות בערים
להנצחת שמותיהם של מפורסמים ויקירים.

גאון הוא רק מי שהוגה רעיון או דעה,
וזוכר שלהגשמתם יידרשו גם דמים וזעה.

איזהו גאון? המתרחק מחנפנות משחדת!

מידת האלימות מבדילה בין התפתחות למהפכה.

טירוף בעקבות הסתה והתלהמות - סופו שיגרום לאנשים למות.

אפילו במלחמה הכי מכווערת - קיימים מעשי-גבורה לתפארת.

האבולוציה הטכנולוגית תקדים ותשלוט באבולוציה הביולוגית.

האומנם זה רק חלום, שבמלחמות - מובטח מִטָּה-לְחַמֵּם של מלחימים?

מי שמאיים - יצטרך לקיים.

ניכר חכם בדיבורו, ואמינותו - בשתיקתו.

אחרי קביעת העיקרון - מתמקחים על המחירון.

כולנו קל את הדעת להסיח וגם הבטחות להבטיח,
אם קיומן נדחה מראש... ל"ימות המשיח".

איזהו גיבור? שאת חייו מקיים בהיחבא -

על פי הכלל: "אמור מעט ועשה הרבה!"

אי אפשר לקבל נדוניה מבלי לקבל גם את הכלה.

הערכת-האושר מגיעה תמיד לאחר החתונה, ואז מאוחר להתחרט על הטעות באבחנה.

אם הנדוניה מספיק גדולה, ניתן להתפשר על הכלה.

כלה "עטופה" בנדוניה, איננה מתנת חינוך, כי ממשיכים לשלם עליה כל החיים.

עד מתי אפשר ללקק דבש מבלי להעקץ?

כל מחיר הוא פשרה, בין משאלות-לבם של מוכר וקונה.

קנייה בחוכמה - מאפשרת מכירה למאה טיפשים.

קנייה בטיפשות - מונעת מכירה אפילו לחכם אחד.

אל תעמוד על המקח אם אין ביכולתך לקנות.

בקניה בשניים, כמו תמיד בחיים:

מהקונה בהנאה נדרשת סלחנות, כלפי מי שמתלווה ונתבע... לסבלנות.

כלום לא תזקה על המוכר, שיתאמץ להעביר אליו -

את הכסף שיצליח "להפריד", מבעליו?

ה"שוויון" הוא חלום המקסימום, של אלה שיש להם...מינימום.

הקפיטליסט באמונתו בוטח, ש"מילא אם החלש יאנח - העיקר שהחזק ינצח"!

ה"שוויון" - מזמן משמש פולחן בשירות ה"מקורבים לשולחן".

ברכוש משותף נקבע, שכל סנטימטר וכל גרם -

משתייכים לכל שותף-יחיד מבין כולם.

למה תמיד זכויות העובדים נידונות להקרבה -

על מזבח שגשוגה של "הכלכלה הטובה"?

הקפיטליזם מרעיף טובה - על עשירים גמישי-מחשבה.

המפתחות ל"שערי-המטבעות" - פותחים את כל השערים בעולם.

הדואגים להרחבת מרווחי-הרווחים -

מתעלמים מְהֻצָּרַת רווחתם... אפילו של אחים.

באמצעות פוליטיקאים-נוכלים,

"המתעשרים" תמיד מנצלים - מחסור של משאבים מוגבלים.

אולי רק ביום שעולמנו יתנהל ללא כסף - "אריה כבקר יאכל תבן", או עשב.

העושר צומח באיטיות, והעוני משכפל עצמו במהירות.

בעולמנו, "אהבת-אנוש" מצויה במחסור -

"נדיבות-לבך", יכולה לחיזוקה לתרום ולעזור.

ככל שהמעטים יתעשרו במהרה, רבים יותר ידברו בהם סרה.

העשיר יגביה חומות עד עננים - במאמציו להתעלם מֵעֲנִיִּים של השכנים.

כיצד ולמה גם מבינתנו נשכח,

שכל אדם רואה את עצמו כ"מיעוט מקופח"?

רוב עני, תמיד ירצה להעניש מיעוט עשיר.

את ניצחונך בעסקים - "תחגוג" לבד. את כישלונך - "יחגגו" רבים.

הדלפון - ייקלע לצרות וְיִשְׁבַּע מרורים, אם יתחיל לדאוג למצוקתם של עשירים.

הקנאה - היא מפלטם של המפסידים הזעירים,

והשנאה - היא נשקם של הממורמרים.

האין זה רק חלום-ילדותי, הכי-הכי רגיל וקבוע,

להשתייך אל הגדול, החזק והעשיר, שהוא "הכי" מפורסם וידוע?

ה"צדקן" הוא חוטא מוחלט, שמכה על חזה הזולת.

כל הנוכלים הולכים אל הים, והים על החרפה, כלל אינו מתפלא.

"המחייכים" שמכולנו לוקחים, לעצמם מיטיבים ב"הפקת-לקחים" -
ואותנו ילמדו-לקח ...ו"ידונו-ברותחים".

המבקר שעל פרסום ביקורתו מתעקש, לקנות בכך את תפארתו מבקש.

איזהו רשע? המודע לפגיעת רשעותו.

מי שיורק אל באר הכפר, את עצמו מדיח אל צמא במדבר.

חברך הטוב "ישמיצך" רק בפניך וברבים - ישבחך.
חברך המפוקפק יישא שבחך בפניך וברבים - ישמיצך.

מי שמשתיין על מדורת השבט, לא יזכה בתהילה, אך יולקה בשבט.

אם ישמרני אלוהי מידידיי, אוכל להישמר בעצמי מאויביי.

עד כמה חבל, שהתוקפן בשכנו חבל, בטרם נעצר ובחבל נכבל.

שחיתות, שמתחילה מתחת לשולחן, תתמשך גם בלעדיו, לאורך זמן.

חתרן שמפליג בחבורה, אל ינקב את הסירה.

המטיל מימיו מהמקפצה, מבהיר בדרך דחוייה -

שכולם טובלים בבריכת-סחי ולא בבריכת-שחיה.

דווקא כל המשתינים ב"קיר" - במלוא חשיבותו חייבים להכיר.

מתי מגיעים להבנה ש"רק סחטנות ראשונה - עודנה קטנה"?

עובד נייד - לעולם מפוחד.

פעילותן של החברות ל"כוח-אדם" מתנהלת בשוק למסחר ב"שעות-עבודה".

כל עוד תהיה שכיר, בשוק תהיה סחיר, כי עבודתך מייצרת מחיר.

אבוי לאותה "כלכלה-משגשגת", ש"בזיעה זולה" מושגת.

אולי מעבודה-קשה ישנם מתעשרים? בתנאי שזו...עבודתם של אחרים.

המאחרים מחייכים, והממתנינים להם...בוכים.

הנותן לאנשים כבוד - בזמנם ידייק ויעמוד!

הזמן נתון, אך לא ממתין לך, עכשיו זה הרגע ליהנות ככל יכולתך.

לדייקן יש בעיה בטוחה, איש לא ממתין לו בהערכה.

למה הרחוקים יקדימו לנשף? והקרובים יאחרו ברוב-חשב?

אדם הגון לא ישכח - ש"הגינות" אינה מוגבלת לחוק-המנוסח.

אתיקה, עם "מוסר-פנימי" ו"מעשה ישר" -

תוכל להשאיר את ה"חוק-היבש" - מיותר!

"מעשה שלא-ייעשה", אפילו שלא חרג מגבולות החוק, את צחנתו ידיף למרחוק.

ערכי-מצפון והגינות - מטביעים את "ספינת החמדנות".

עד מתי "הנהנתנים", ללא "רגשי-מוסר" -

ימשיכו להחליט ש"להם הכל מותר"?

כשהתותחים רועמים המוזות... מתרעמות.

אידיאלים של זרים מולידים התגוננות, והפחד מפניהם, תמיד מביא אלימות.

ירי אקדחים ורעם תותחים - יערבו לאוזניהם של הרוצחים.

את כל ה"הישגים" שבאו באלימות, רק אלימות-מתמשכת, תשמור בשלמות.

האומנם לנצח נשלם בקברי בניים על קדושת קברי אבות?

בעזרת קנה והדק - יכולים לנהל את הצדק.

במקום ש"המאשים" הוא גם "השופט", אין צדק וחוק, כי שם הכוח שולט.

ה"חוק" למחוקק הוא כלב נאמן, על כן הוא נושך (אחרים...) כל הזמן.

הצדק צריך תחילה להיעשות, בכדי שיוכל גם להראות.

כמה דמעות רטובות, מביא דווקא "החוק היבש"!

פרק ה.

אפילו החכם מוגבל בחולשותיו.

חכם

רשע

תם

שאינו יודע
לשאול

הבנים מתהדרים ב"יפוי-מח", בIODעם שהבנות קיבלו "יפוי-כח".

השוביניסט תמיד ישאל: "איזה פה ניתן למין היפה?"

פמיניסטית יפת-סבר - לא תחמיא ליופיו של גבר.

הבנות הן שכפול יותר יפה של אבותיהן,

אך לא כן הבנים המשוכפלים מאמותיהם.

עד מתי בכלל, הבנים יהיו שותפים בשכפול המין האנושי?

על החכמה, על הכח ועל היופי - לא ניתן מונופול לאיש.

לטוב שבסוסים נדרש שוט ולחכם שבאנשים - עצות! (שלום עליכם)

חלשים ומכוערים מתפארים בתכונותיהם, רק אם בנוסף לכל הם גם... טיפשים.

אין אדם, מגיע לפסגה לבדו, על כן ראויים תומכיו, לתודה מצידו.

אם תתפאר לשווא ותפריז במעלותיך, האומנם תתבלט בסביבותיך?

התדרדרות הרוח - מובילה מבכי אל דכי.

מי שאבד כספו - אבידתו רבה, מי שאיבד חברים - אבידתו רבה מאד,
מי שאיבד את התקווה - איבד הכל!

חיי אושר זומנו לבריאים ולא לעשירים חולים.

בהכירי את חולשותיי - אנהג נכון בתגובותיי.

אולי הדם לא מסמיק והדמעות לא נרטבות - רק בגלל קללות מעליבות?

כיצד ירווח לרוח, כאשר יינגף הגוף?

החולים על שולחן הניתוחים - עם הרופאים לא מנהלים ויכוחים.

בשם הספורט והסיגוף - נהנה הראש וסובל הגוף.

כבדה כתיבתם של רופאים וקלה תרופתם... לבריאים!

היוכל חולה זלכן, לקבל את הכלל המובן:

"תפחית אכילתך ומחלתך תקטן!"

כל אמות-המידה של החיים - משתנות בבתי-חולים ובבתי-עלמין.

אדם יכול לבחור איך לחיות ולהישָׁרד, אך לעולם אינו בוחר אם ואיך להיוולד.

כל צמצום ילודה - לקברנים יצמצם עבודה.

בין חיי-אדם לבין מים קיים דמיון, בהיעדר סכרים הם גולשים במדרון.

חיי אדם הם רק "קפה": אם **שחור ומר** לו על הנשמה,

אולי **נס מתוק** יהיה הפוך משקיעתו **בבוץ**?

לשמן - חיי-שמחה קצרים. לרזה - חיי-עצב ארוכים.

לא משמינים כל עוד מגיעים לארוחות שבעים...ועוזבים אותן רעבים.

דווקא השמן יוסיף להשמין מקומץ "פיצוחים קטנטנים".

זלילה מיותרת - חגורות מקצרת.

איך "ישמח" שמן אביון, עירום וביש-מזל,

אם בקנותו בגדים "לוחצים" ...עצבותו תמיד תגדל?

סבלנות, כמו חבל - תפקע בעומס יתר.

כל תבוסתנות מתמשכת - אל כישלון הולכת.

הסלולארי - לחצים משחרר ובשירותים עוד יותר...

שאפתנות-כבושה מביאה לעצבנות בסתר, על כן גם היא תפקע בעומס-יתר.

חבלים מקבילים - כח מכפילים! אז למה יש לאדם בחלד -
סבלנות (אחת!) שלא נכפלת?

כיצד ירווח לרוח, כאשר יינגף הגוף?

צרת רבים - נחמת טיפשים. אלא שכאביך כמו "עניי עירך" - בכל זאת קודמים!

תמיד אפשר ליהנות מהמחשבות, שאפילו לרופאי-שיניים...השיניים כואבות.

ראשיהם של המטופלים, נדרשים לפסיכיאטר לפחות כמו...ראשו שלו.

בלי כאב שיניים, איך נזכור שהן קיימות?

בשעת מבחן - אלף פחדנים לא יעזרו לאמיץ בודד.

אלף מיתות ימות הפחדן.

מוגי-לב גלויי-לב, אינם מדחיקים את אימת המוות.

הגדול שבמוראות הוא פחד המוות.

אם "חיי-פחד כלל אינם חיים", אז איך המוני פחדנים שורדים ומצויים?

הכלב מתגלה בעת שלום והאדם - בעת מלחמה.

בנפילתך, רק ידידים, ששמרו על צלם-אדם, יתאמצו להושיט אליך את ידם.

כלב גדול, אכן, הוא כלב! אבל כלב קטן יכול להיות "כלב בן כלב"!

בשלום, אולי מתנצלים על נביחה, אך במלחמה, אין סייגים לנשיכה.

צא ונחש מתי "שוחר-שלום" יתחיל לְשַׁחַר לטרף ולנשוד?

האדם - סלחן לעצמו וביקורתי לאחרים.

תמיד יימצא מי שיעשה את הדברים טוב ממך,
אבל רק ביכולתך לעשות אותם בדיוק כרצונך.

המתפשר עם רצונותיו, ממעט בהשגת מטרותיו.

מי שלא עושה - גם לא טועה!

אולי רק ברצוננו מאחרים, אנחנו משוכנעים
ש"אין דבר העומד בפני הרצון"?

באמרי: "כל אחד", לעצמי כיוונתי במיוחד.

את שמי נותנים לי מעשי! ואם אני-עני-לי, רק שמי הטוב נותר לי.

בהתחזותו ל"אתה האיש" - את עצמו יכתיר התיש.

בהעדר תוכן ואופי, תהא קליפת-השם - חשובה כקליפת-השום.

מתי סוף-סוף יידעו כולם, שאני לעצמי ... "מרכז העולם"?

ראוי שיידע אדם - שאינו יודע די.

למי שתאוות הלמידה בלבבו, לא יחסרו מורים סביבו.

בשל כך "יש אלוהים"! ...הוא לפחות יודע את כל מה שאיננו יודעים.

רק אחד קטן, שאינו מעריך את האפסים, שמכפילים את כוחו בעשרות מונים - ממשיך לחשוב ש"אני ואפסי עוד".

ולספור נקודות על קו, אנחנו יודעים?

תוריד את האף ותמצא גם את המלח.

אל תרחיק בחיפושיך - הן בקרבתך כל מבוקשיך.

אלה, שבגעגועים לעברם אינם יכולים לשלוט,

יהיו ממש "מלח הארץ" ...כמו אשת לוט.

תיטיב להכיר את טעמי-המקומות -

בשהותך בהם ולא מספרי-מתקון ומלימוד מפות.

בעצם, למה שלא "תרים את האף"

והמסובים לשולחן יחפשו עבורך את המלח?

פיצול שערות לא יוכל למנוע קרחת.

כל עוד לתקוות יש סיכוי, נמשיך להתאמץ בחתירה לרצוי.

פיצול שערות מלמד על האופי, של מי שממאן לראות בקרחת - יופי.

יש בדך תכונות טובות, אך חסרה לך התכונה - להכיר בהן.

למי יש דרך מוכחת, שאכן, מונעת קרחת?

ניפוץ המראה לא מחשל את האופי ולא משפר את היופי.

לא הראי התמים - מוצא בדך פגמים.

"שקר החן והבל היופיי" - נאמר בטרם המצאתם של מכוני-היופי.

עדיין יש זקנות שחושבות, שרק בעבר ייצרו מראות טובות.

עד מתי "תעשיית היופיי" תתמיד - בטיפוח של שנאה עצמית?

העושר אינו ערובה לאושר.

האושר והעושר - לא יוכלו לדלג מעל למגבלות כל-גוף רב-כושר!

כגודל צרותיך הבריאותיות ושפע ממונך -

תרבינה חוות-הדעת של הרופאים הנדרשים לך.

רק בזמן מחלה ובאיחור רב מעריכים את הבריאות.

לאחר אבדן יקיר ושכול - שוב החיים לא יהיו כביום אתמול.

אולי רק סיוע לזולת, לנחם-במעט יכול?

אל תתייאש ובעיקר אל תשנא, באם טובים ממך נמצאים בשכונה.

השוביניסט מניח שאשתו, אם-ילדיו - רואה בו את בנה הבכור ...ו"הנחשב".

כל אוטוביוגרפיה היא: "הספד עצמי בהמשכים - בלי פרק סיום מְחֻפָּים".

תגבר עוצמתו ותקטן ביישנותו - של המודע-לעצמו, המכיר בחולשתו.

מי לא מתייאש, בהכירו את עומק ייאושם של גדולי האנושות?

על "עץ-המשפחה" בבטחה מטפסים, אם יודעים ששורשיו וענפיו מבוססים.

מהעבר באנו ואל עבר נשוב. (ע"פ אמנון שמוש)

העץ הכי מפואר והנישא כדגל - לא נמלט מכלבלב המרים עליו רגל.

בפינוי אשפה לא נעלבים אם זו אשפתם של אהובים.

למה תפוח שהרחיק להתגלגל מהעץ, אף פעם לא יהיה אגס? (ע"פ דוד קציר)

משפחה לא בוחרים.

אדם בלי עברו הוא נכה, שעולמו חרב, הריהו מי שכל עתידו... כבר מאחריו...

למתבייש במשפחתו ובבני ביתו, יש סיבה להתבייש בעצמו.
לכן אפשר לצחוק על משוגע, כל-עוד הוא לא שלנו...

אין לשפוט אדם על פי התנהגות בני-משפחתו.

נכון שהאוהב אותי, אוהב גם את כלבי?

אבוי לנזקק לבחינת נאמנות בנו.

אסור לה, למצוות כיבוד-אב, שתגזור על הבן חרפת רעב!

אבוי לזקן שעל יתמותו מקונן.

הסבלנות, האמון ומאור-פניך - מעצבים את בניך, לטובים שבידידיך.

עד כמה בדיקה גנטית נדרשת עכשיו - דווקא למבחן-נאמנות... של אב?

יותר משעוללת להוריך - יעוללו לך בניך.

אם לשפוט על פי הוריו - יצר לב-האדם, אכן רע מנעוריו.

קפדנות מופרזת אינה מיטיבה עם ילדיך - אלא עם הפסיכולוגים שלהם בעתיד.

ביום שילדיך יבחר בדרך עצמאית, הוא יעזוב את ידך ואת חסותך האימהית.

מתי תזכור ש"מטרד של ילדים, כמוהו כנפיחה -

בקושי רב תסבול... רק את שלך...?"

בשיאו של מרד הנעורים - הצעירים מפטרים את...ההורים.

הדור הצעיר מתאפיין ב"אי-ציות" וחולשתו הגדולה היא "חוסר-הרצינות".

מחנכי הדור, כמו הורים במשפחה - מיטלטלים בין גאווה למבוכה.

משענתם של הססנים צעירים - מצויה להם בחסות חוג-חברים.

כמה מאיתנו זועמים על ההורים,

שבאהבתם לנכדים, הם ב"מקצה שיפורים"?

לכל אמא של "עייר" - הוא תמיד נשאר "עופר".

"אמא פולניה" לא תסגיר את חולשותיה ורק תתגאה בילדיה ותתפאר...בסבלותיה.

ל"אמא פולניה" יש רק "גאונים"! והיא אף פעם לא שוכחת,

שהם זקוקים לאמא מאד בריאה...ומוצלחת.

אולי בנים סוררים, להוריהם הם "בני אדם" (בוא נגיד...)

אך גם זה (כנראה) ...לא תמיד.

כמה מר גורלם של הורים ל"כשרונות צעירים",

שנתגלו בבגרותם כ"כשלונות ברורים"?

כל דור, שימרוד באם ובאב, יחזור ויתקרב לסבתא ולסב.

על "כנפי-הדמיון", הצעירים נישאים אל התקוות,
על אותן "כנפי הדמיון", הזקנים "עפים" אל הזיכרונות.

כאשר סבא וסבתא נכנסים בדלת,
המשמעת של הנכדים יוצאת מהחלונות וחיש-קל אוזלת.

הצעירים מטבעם - ממשיכים לחפש ולבקש,
והזקנים בשיבתם - כבר מסתפקים ב"מה-שיש".

איך אל אותם "מעשי אבות להתפאר", שמהם הבנים מנסים "להיפטר",
חוזרים ובאים הנכדים, ובכמיהה מתאמצים להיזכר?

לו רק יכולנו לדלג וישירות לקבל נכדים - בלי שנות-הצער של גידול ילדים.

יד צעירה, קטנה וחלקה - לא תישמט בקלות מיד מקומטת, גדולה וותיקה.

עם הנכדים, הסבתות "לא נכנעות לסחטנות",
הן רק "מקבלות בהבנה" כל...גחמה ועקשנות.

החידושים, תמיד פשוטים לנכדים ומובנים,
כאשר מנסים להסבירם, לסבא ולסבתא הזקנים.

אחרי שעות ספורות בצוותא, למה הנכדים וגם הסבים, בתיאום מושלם -
מאמינים שהסבים באמת... "הכי זקנים בעולם"?

הזיקנה מתייקרת ברבות השנים.

חשוב ישיש עובר וסב - מכל חשבון עובר ושב.

הצעיר ישקיע את כל בריאותו - בכסף, הזקן ישקיע את כל כספו - בבריאות.

מדי שנה, כל העולם מזדקן - ועולם המושגים שלנו, גם כן.

מדוע זקן, המקפיד על זכויותיו לשמור

שוב ושוב "לוקח מספר" וחוזר לתור?

התחמקות מהגיענו אל גיל הזיקנה, גרועה יותר מהזיקנה עצמה.

קשה בדידותו של אדם, קשה יותר בדידותו של חולה,

אך קשה מנשוא בדידותו של זקן חולה.

לרופאים ולעובדי-הסעד - "שיבה טובה" היא יעד.

לפעלתן ואופטימיסט קשיש - מזומן אורח חיים מתיש.

למה בית הספר של החיים לא מלמד אותנו להזדקן?

לא בכל גיל, הגיל כל-כך גדול.

הזיקנה לא תשפר בריאות. לכן גיל-העמידה מסתיים בעצבות השכיבה.

לזקן - מוטב היה... שלא ייוולד.

אם תשלח מחלתך על פני הימים, היא תשוב ברבות-הימים ותמצאך!

למה עם עליית הגיל העליות נעשות יותר תלולות?

זקן אנין-"פעם", מקדיח מדי-יום את תבשילו.

לפנסיונרים, היום מתארך והמלאכה מתקצרת.

זקן פסימיסט אינו קונה בננות ירוקות.

לעת פחיתת היכולות, יקרוס אדם בדיכאוונות, וישקע עמוק בזיכרונות.

למה זקן מר-נפש וקמצן, עוד יהיה אהובו של השטן?

אפשר להזקין מריבוי חגיגות ימי-הולדת.

בכל גיל, יום-ההולדת, נחגג בכל-זאת בפעם הראשונה.

את מי שנתקיימה לו הברכה: "עד מאה ועשרים",
לא מברכים למחרת: "שיהיה לך יום-טוב".

הברכות ל"הצלחה", מוחלפות ברבות השנים,
באיחולי "בריאות-טובה" ו"אריכות-ימים".

למה רק במעלות של שנות-עצב ומחלות - אל "שיבה-טובה" נוכל לעלות?

אחרי מאה שנות חיים, סוף-סוף החיים כבר יותר קלים.

כל זקן יכול ללמדנו נאמנה, לפחות איך מגיעים ...לגיל זיקנה?

אם על מצחך "אבדו" המשקפיים, אובדן זיכרוןך כבר גלוי לעין.

גם לזקן ערכו של יין "משתבח עם הזמן",

אם כך, למה שלא ייהנה ממנו עכשיו וכאן?

איך זה שיותר ויותר זקנים מאמינים,

שהזיקנה כמו יין, משתבחת עם השנים?

דור הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת. (קהלת)

באשמת הדור שאינו הולך ומתעלם מהדור הבא, כל הארץ לעולם... מועדת!

בכל דור יש שלב, שבו אדם עומס את כל עתיד-העולם על כתפיו,
כי איננו סומך על ממשיכיו.

האנשים הזקנים אינם דומים,
הם נבדלים בחרטות על המעשים אשר עשו בחייהם.

ממתי זקן-העדה מזכיר לכולם, שהוא, כבר היה בגילם?

אין דרך להאריך-ימים מבלי להזדקן.

זקן תשוש מצטער בערוב ימיו, על שובבות נעוריו -
שחלפה בטרם נצבר כל נסיון-החיים, שברשותו עכשיו.

בבוא יומו, כל ישיש רוצה באמת - להירדם בריא ולהתעורר... מת. (עמרם נבו)

האנשים מקדישים את מרבית חייהם, כדי לאמלל את שארית ימיהם.

למה הזקן מתגעגע "לעבר", מתלונן על "ההווה" ו... מפחד מ"העתיד"?

פרק ו.

שמורה לטבע חוכמה.

זבוב על הקיר - לא מפיל את הבית.

טרם נבנתה החומה, שלא תבקייענה - ה"חוכמה".

שיא כוחה של שרשרת - נקבע בחוליה שנשברת.

אין קורי העכביש מחזקים בתים.

ברוח קלה הזבובים מתפזרים, אך איזו סערה תעקור הרים?

בין אבן משחזת לסכין - תמיד ניתזים ניצוצות.

כשעולמות מתנגשים - נפגעים האנשים.

הניצוצות ניתזים לְשִׁחָקִים, אם עד-עפר "הקשוחים" נשחקים.

במפגש של סכין עם חמאה - הסכין יתלכלך והחמאה תחתך.

אין פשרות זוהרות! בכל זאת, אולי, "בחיים של תחרות -

גם פשרה זו אפשרות?"

תנבח או לא תנבח, אבל בזנב תכשכש!

בין גדולים והמון-רב - כדאי להסתיר את כשכוש הזנב.

אלה הרוצים שתמשיך לכשכש בזנבך, אינם מצפים שתגיב בנביחה או בנשיכה.

הכלבים לא נובחים אחרת, כאשר אותה השיירה חוזרת.

למה אמר הזאב לשועל: "השפל זנבך,

כי אצלי תרחרח מתחת לזנב ולא בחוטם"?

הגמישות היא כח.

אם יחבוט הטייפון את ראש הדקל בקרקע, ישוב הצמח ויזדקף בשוך הסערה.

הצרות - צרורות, והסערות - חוזרות.

מוטב להתכופף ולא להישבר, ובבוא הזמן, להתיישר!

מתי תלמד לטעת עצים בלא להתחמק בתירוץ, ש"הטייפון יעקור אותם"?

כיצד ארץ "תאכל יושביה", כשהם מבחילים ואינם מיטיביה?

"סלע-קיומנו" הוא סלע קשה, שיישאר לעד גם "סלע-מחלוקת".

ארץ שאינה מעכלת יושביה - לא תבלע, רק תנשוך וירבו מכאוביה.

בין עמי-הארצות קשה קיומנו, על כן "טוב לחיות בעד ארצנו".

למי כבר "ימתקו" כל-כך רבים, שעדיין נקראים: "מלח הארץ"?

על ארץ, כמו "פרה-קורסת", יעוטו כל סכין ולסת.

אבוי לארץ, ש"עם הארץ" המופקד על שמירתה, אינו נוהג בה "בדרך ארץ".

לכל ציוני, שבאמונת-ליבו נחלש, נשארת כאן "ארץ זוועת חלב, בלי דבש".

פציעת ארצנו מחמירה, כי ננהג בה כב"ארץ-גזירה".

אולי "ארץ הצבי" - מבוהלת כמותו,

תשאף לברוח מהאדם - המטיל אימתו?

ככל שהציפור תגביה עוף, יקר לה הקן שאליו תשוב.

יקר הקן ושבעתיים חשוב, לעופות מהססים, המנמיכים עוף.

לגוזלים הפורחים, מוכר אותו "סיפור זקן" ... ובכל זאת, טוב להם מחוץ לקן.

רצוי לחזור לקן בטוח - מבלי להתעייף ברוח.

איך **לאסי** אף פעם לא נשברת, ועד היום, היא הביתה חוזרת?

אפילו ציפור לא תוכל להימצא בשני מקומות באותו הזמן.

יש גבול לאחיזת עיניים - וסוף לכל זריזות ידיים.

יש לציפור צרה מוכחת - הציידים רעבים להגישה בצלחת.

אל תקפוץ מעבר למידתך, כי לא תתפוס מעל ליכולתך.

אולי כמו ציפור על ענף מתנדנד, "דע היכן אתה עומד -

כי בהיסוס אתה מועד"?

ידידי היער הם המחשב והאינטרנט - ולא הספרים וכתבי-העת.

"הנייר סובל הכל" ו"אל הסל נזרק" כעלה-נתלש,
לכן מעדיפים תמיד, "פתיחתו של דף חדש".

במקום בו צמיחת העצים נזנחת, אולי יצמח רק כסף, בבורסה-פורחת?

העצים לא מתלוננים על גורלם הידוע,
לכן שרידי-היער מעידים לבסוף, על הנוף הגדוע.

"הירוקים" שומרי-היערות, במבוכה - המצאת הדפוס, קללה היא או ברכה?

מרוב דפים לא יראו את היער.

רבים התועים ב"יערות-של-נייר" - מתועי-דרך-אובדים בין עצי היער.

אנחנו, באיוולתנו, מאמינים, שכריתת יערות מרחיבה אופקים.

עוצו עצה ותופר - כריתת יערות-המחר.

מעניין כמה עצים נכרתים, כאשר הסיבה -

הדפסת פרסומים ל"שמירת הסביבה"?

לא הקוצים מייפים את הָרֹד.

הָרֹד נבדל מראש-כרוב ירקרק - בניחוח, בצבע ו... בטעם המרק.

הקוצים מזומנים לכולנו תמיד, ואילו הפרחים וה"מזומנים" - רק למי שאמיד.

לבוגונביליה במאי - יש גם קוצים.

למה בכל זאת "חוח השמחה יבלוט, מבין שושני הבכ"י"? (ע"פ הגשש החיזור)

בשמחה וצער, אם קולנו נָאֵלם - הפרחים יכולים לשאת דברם.

האמנות היא נסיון אין-סופי ומועד לכשלון, לתאר נאמנה את יופיים של הפרחים.

(מארק שגאל)

כשמתפַּעלים מפרח, לא מריחים את שורשיו.

טרם נברא הפרח, שיתנצל על אופיו או שיתפאר ביופיו.

איך החמניה עוקבת אחרי השמש שנסתרת בעננים?

גם האוקיאנוס מורכב מטיפות.

פרטים קטנים - יוצרים שלם. מצוות קטנות - צדקה נותנות.

הטביעה בכמה טיפות, איננה יותר נעימה מטביעה באוקיינוס.

היום פרוטות-בחיסכון, מחר כבר יצטברו להון.

למה לא נזכרים לתדלק את המכונית,

לפני שהיא מגמגמת בטיפות הדלק האחרונות?

אם טובלים בנהר פעמיים, שוב לא נרטבים באותם המים.

אפילו מים נותרים ויקרים - בקיץ נשפכים לריק ולא חוזרים.

מי-מדמנה שעומדים בהמתנה, סופם להביא חולי וצחנה.

המים בכל הדרכים, מאליהם נשפכים אל מקומות-נמוכים.

מי יודע עד כמה יימשכו הגלים, שתַעֲלֶה אבן-מושלכת קטנה,

גם לאחר שתצלול באגם?

לצפרדע שבתחתית הבאר - צר האופק... ומסנוור.

מנהגו של הבור לבוז להשכלה.

לכן צפרדע, המאמינה שהיא "it", תצמצם ידיעתה ואופקים תקטין.

לאוהבי המציצנות, האופק רחב כמרקע הטלוויזיה.

מול הטלוויזיה הצופה מתפתה לקרוס, בין כרסו לכורסתו.

למה כיום עלמות-החן, לא מחפשות נסיכים, הצוללים בבארות החכמה?

התולעת בחזרת לא מכירה את ערוגת הכרוב.

לו הכרת בבערותך, ניצב היית בשערי ההשכלה.

בכל מקום בו נמצאת התולעת - היא מתקיימת מגרימת נזקים.

התמקדות בפרטי מטבע קטן, אם הוא אל-העין מקורב - מעלימה את מרחבי האופק שמאחריו.

איך זה שהעין והחוטם נועדו ליהנות מהאוכל, לפני הַחֵד?

אין גידול ללא תהליכי עיכול.

כאשר חיידקי המעיים שולחים תזכורת, כולנו רעבים ובטננו מקרקרת.

האדם ממאן להבין שככלות הכל, גם הוא חלק משרשרת המזון בטבע.

מחזורי חילוף-החומרים של האדם המודרני,
קצובים למועדי הפרסומת בטלוויזיה.

אם רמת חיי-אדם, גבוהה כרמת הזבל שהוא מייצר -
אולי הקידמה עולה, עם ניצול האשפה שביכולתו למחזר?

יש לכלב בעיה אם הוא מתחיל להיטפל אל הפרעוש.

כאשר הקנטרנות היא אופי, בכל הדברים מטילים דופי.

הבעיה תגדל ואפילו תעלה שלב, בזמן שהזנב יתחיל "לכשכש בכלבלב".

הנרדם עם כלבים, מתעורר עם פרעושים.

עד מתי יפעילו היצרים - את כל היצורים?

הדב לא יבעט בקן צרעות, רק בגלל שאין בו דבש.

כל אלה המשחקים בפצצה - מסתכנים ביותר מ"סתם עקיצה".

מותר להתנגד לדעתם של אחרים ואפילו לשנוא אותם,
אבל אסור לעורר את שנאתם.

לא בכל מחיר מלקקים דבש.

איך יזכור הזומם לעקוץ ולהרע - את סוף גורלה העוקצני, של הדבורה?

שכנות של תנין והיפופוטם, לא הופכת את הנהר לידידותי.

גם במאזן-אימה - נמשכים חיים בני-קיימא.

כלל יסוד של איכות-סביבה: "דירה נאה בשכונה פסולה -
היא ראש בריא במיטה חולה".

אפילו לאויבים השקועים בבוץ - חשוב להמשיך בשקט לרבוץ.

אולי בטרם נשלמה חציית הנהר - הזלזול בתנינים, יהיה נימהר?

לעת הריון לא מתעמקים בחקר הקופים.

סופם של כל הנבטים לנבול ולהתייבש,
אך רק זה שיפרח, יותיר רישומו ואת פריו יממש.

צאצאיך אינם כמותך. אפילו שני תאומים אינם זהים כטיפות מים,
כי הטבע, אינו חוזר על טעותו פעמיים!

בעולמנו נחלקים היצורים: ל"עמלים" שיוצרים; ל"נכשלים" שמסבירים;
ל"מושלים" שקוצרים; ל"מְפַשְׁלִים" שנעצרים - ולכל "שאר ההמונים",
שאוכלים שיירים.

אילו היו "כל הכישלונות יתומים" - איך בלי הורים היינו קיימים?

מדרגה היא מדרגה. גם אם היא ניצבת גבוה, ידרכו עליה!

אלה שתדרוך עליהם בדרכך למעלה, הם שיבעטו בך בהתדרדרותך למטה.

בצד האפל של החברה הכי-הכי "נאורה" -
החושך מעלים מהעין, כל "עבודה שחורה".

אותה האבן, שבראש הפירמידה מולכת, על הרבה אבני-תשתית נסמכת.

רופא שיניים וקבצן, אולי זה לא יפה -
ששניהם מתקיימים - "מהיד אל הפה"?

איטריה איננה כדור! מזיזים אותה במשיכה ולא בהדיפה או דחיפה.

לחולה, ליורה, לגיאוגרף ולספורטאי - הכדור הוא הכל!
אבל הכדור לא תמיד עגול... והוא כשלעצמו, כלום אינו יכול.

כולנו כדורי משחק זעירים הנבעטים על פני כדור הארץ.

הכדור מנופח באויר ולא ב"רוב גאוה",
על-אף שתנועתו במגרש, יותר-מכל חשובה!

למה בעל ראש חלול יתעקש להקפיץ כדור בלי אויר?

פרוסה שלא נמרחת - גם לא תיפול הפוכה.

אם תשלח לחמך על פני המים, יבלעהו הדג ולא עוף-שמים.

ה"מנג'ליסט" - יטעם ראשון! ...אך עם עשן ישכב לישון.

פרוסות נקניק דקות-מדי - תהיינה שקופות ולאוכלן לא כדאי.

אם "מעז יצא מתוק"? אז למה דווקא "טעם-מר" מגיע רחוק?

השקט נמדד ביחידות רעש, אף כי איננו נשמע.

דברי חכמים בנחת נאמרים ועמוק אל לב כל-שומע חודרים.

כאשר השקט מיותר, לקדוח ואפילו לפוצץ, מותר!

מעשים גדולים - בצנעה נעשים.

למה "מים שקטים חודרים עמוק" יותר;

כאשר בשקט-בשקט, נוספת להם חומצה?

צריך להישמר שבעתיים - מגדולי הגנבים, שהם אש ומים.

הישמרו מפגיעת אותם - שרבה תלותנו בהם!

הפרפר לא חושש - במעופו אל האש.

המים יכבו את האש והאש לא תעצור את המים.

אחרי אסונות שיטפון או בערה, איך נשמרים מוועדת החקירה?

עם לא-עז הם השפנים, על כן הוא מאריך שנים.

אומץ ודמיון פורה - אינם מצויים יחדיו.

לאמיצים, חיים קצרים ואזכרות ארוכות.

אל יתפלא טורף, שהקדים להטיל מורא, אם טרפו נבהל ונמלט בדהרה.

התוכל שפת היידיש לחיות ביום-יום? או שתגסוס לנצח?

בלי תנופת טלטול חוזרת - כל מטוטלת נעצרת.

משיכות קטנות למטה, משאירות עפיפונים למעלה.

נודניק עם "מחלת-נידנוד ממארת", אינו נזקק לתנופה חוזרת.

בעולמנו, "על הנייר" בלבד, מתקיים שווי-משקל שאיננו דינאמי.

הידעת, שתמיד עוד משהו נוסף, ינשור מעץ-קרח, המנוער בחוזקה?

חוקים של בני-אנוש שוטים - אינם מעל לחוקי-טבע פשוטים.

הטבע - ישתקם ו"יעשה את שלו", אם התערבות האדם לא תמשיך להכשילו.

תאוות בצע בלי-די היא "מוֹתֵר האדם" מן החי.

תנועות ודברים, שנוצרו בידי אדם, עשויים תמיד להיעצר מעצמם.

מתי טבענו את הכלל ש"טבעו החמדני של האדם הוא אחד מחוקי הטבע"?

על אף ההיגיון שבטבע, אין למצוא צדק במוות.

במים מזוקקים - הדגים מתים.

האדם בעולם הוא כמו אצבע בים - שניהם לא יותירו חור בצאתם.

אחרי שמפסיקים להתנווע, מתנוועות התולעים.

אולי אחרי רעידת-אדמה וסחף מפולות -

שוב אלמנה לא תדע, היכן בעלה שוכב בלילות...?

אם מים רבים נשפכים לחול, עוד נבט קטנטון, לצוץ יכול.

הִיָּה בזבזן ב"נדיבות-לב" - ה"תודה" בעתיד תנבוט ותלבלב.

לכל המרבה בהשקיית חולות - צפויה לבסוף, רק לענה לנבוט.

שלח לחמך על פני המים, כי ברבות הימים, עוד תדוג פעמיים.

אולי נטיעה ודאגה ליערות שכנים, תשמור על עצי היער שלך?

לא ניתן בדרך-קבע, אך ורק עם צבע, לייפות את טבע.

יכול צעיר יפה תואר - להיות "תאונה" של הטבע.

אך זקן יפה תואר - הוא "יצירת-אמנות" של הטבע. (פתגם סיני)

הטבע מְשַׁמֵּר רוב סובל - כדי להיטיב עם מיעוט זולל.

אם תצבעי את קוצי עברך בוורוד, יהיה לך נעים להתרפק עליהם.

למה צמחונים יפים - בטבע נטרפים?

בתום יומנו המעונן - לא נבחין בין תכלת ללבן.

מתי נבחין שקו אופקי ישר, על כדור הארץ, הוא קטע קטנטן... של קשת?

זו רק תמימות או איוולת - לחפש ברקיע ענני-תכלת.

בעצימת עיניים ושקיעה בשינה - ראיית העולם-הסובב קיטנה.

האומנם הקצף שעל פני המים - ממחיש אויר נסתר לעין?

בכל חורף, חזאי מזג-האוויר מתפארים, כאילו הם המביאים גשמים סוערים.

כל עוד החורף לא חולף, הסנדלר הולך יחף ולשרברב הכל דולף.

רבע-ליטר מים, שאנחנו שותים, עוד נוספים -
ארבעה ליטרים, שאת האסלה שוטפים.

דברי החזאים אינם נבואה-מובטחת, הם רק עצה להצטייד במטריה נפתחת.

אולי התרנגול מאמין שהשמש עולה, מפני שבכל בוקר, זה הוא שקורא לה?

טיפה גדולה - בלעה טיפות קטנות. הנהר - בלע טיפות גדולות.

עצי היער אינם כטיפות בים - כי הם שונים בצורתם ונבדלים בשמם.

גודלו ויופיו של "פונדקאי מרשים" -

בכלל לא מעניינים את הקרציות והפרעושים?

במקומות, שבהם הפילים מְשַׁחֲקִים - העשב וכל פרחי-השדה נְשָׁחֲקִים.

למה בחסות העצים יתקשה לצמוח דשא?

לאן נעלמים גדולים וחכמים, בזמן ששועלים קטנים מחבלים בכרמים?

רגב אדמה לא יהפוך לאבן:

באם יושלך לבאר ביד מטומטם, כל חכמי-העולם לא יוציאוהו משם!

אכן "כל אדם הוא עולם ומלואו" - בעיקר לחיידקים הממלאים את כולו.

על גל הזבל עם תרנגול שתלטן - עננת הזבובים לא תיקטן.

לא מוכרחים לנסות ולראות, "מה מבין חמור בסלט פירות"?

הפרות, ככל שתהיינה קדושות, נועדו להישחט בידי נמושות.

רמיסת זכויות-אדם מתחילה - בעינוי בעלי-חיים, בלי חמלה.

כיצד תסתיים השינה ותיגמר - לגדי שירבוץ עם הנמר?

כל החיות שוות, אבל יש שוות יותר! (ג'ורג' אורוול)

את מי האדם אוהב במיוחד? "חיות מחבת" או "חיות מחמד"?

כל כלב כהרגלו - גם ללא עץ ירים רגלו.

חתולים רעבים וצעירים - מיטיבים לצוד עכברים.

לטורפי הפגרים ינעם הסירחון, ואת הטבע ינקו בתיאבון.

רחלה תלחך במסלולה, בראש נטוי מבלי לחשוש,
האיילה עם רחש קל, תזקוף בדאגה אוזניים וראש.

איך כריש בן יומיים - יודע ש"דם איננו מים"?

סוף דבר

צר לי שאין האמרות מובאות כאן בשם אומרן. אכן החמצתי בכך החמצה גדולה, להביא לעולמנו הדווי - גאולה. אך טבועה בהן השפעתם של אמני הביטוי כחנניה רייכמן, אברהם שלונסקי, נתן אלתרמן, שמואליק רוזן, אדם ברוך ורבים-רבים נוספים, שחידודי לשונם היו מושא להערצתי. לא נפקד כאן מקומם של חעז"ל (חכמי-עמים זרים לנו) ואף נעזרתי במובאות מדברי חז"לינו.

אך יותר מכל השפיעה עלי אהבתם של אבי ואמי ז"ל לשפה העברית. אמא - **הינדה** לבית **טרטקוב**, אופטימיסטית בלתי נלאית. חוכמת החיים וההומור שלה היו שלובים בשפה ובתרבות העברית ונטמעו בחיי היום-יום שלנו. אבא - **מנחם פוכרט**, ידען הממעט בדיבור, שכל "מילותיו בסלע". בכל מצב המלים היו מצטרפות אצלו, לאמירה או לאמרה תמציתית וקולעת.

שניהם היו חלוצים שעשו מהפך תרבותי אל העברית ואל העצמאות הלאומית, כרוכים יחדיו עם צדק חברתי בקיבוץ, באפיקים. לפני שנים רבות שלא בידיעתם, שניהם תרמו להופעת ספרון זה. גם על כך נתונה להם תודתי.

איקטגי אמרג ארקחגי אלג, במחשבה,
לסאין כמו מילה נאמרג ואלג כגובה
אבטא בעקיזפה, בחיור אבהרבה אהבה,
אג קלג המצבים לבין יאול אקוה.